

309559

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

VOL. 6.

జెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ ఆగస్టు నెల 7 వ తేది గురువారము

NO. 107

సంపుటము. ౬

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర శ్రావణ మాస శుద్ధ ఏకాదశి గా.

సంచిక ౧౦౭

ఆమ్మ తాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమౌషధము

వెల స్వల్పము
తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును
వనమూలికలచే
చేయబడును
నువాసన గలది.

గుణ మధికము
పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒక సారి పరీక్షించి
చూడుడు.
చక్కని డబ్బీలో
వెల ర ఆణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొరుకును.

ఆమ్మ తాంజనము డి. హో,

6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ఫేరి రోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి

ఆత్మజ్ఞానా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

విద్యామాలా పబ్లికేషన్ గురించిన కామ్రీయరర్య

గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు. బి. టి.

అన్నతైజా చక్కని గ్రంథము. వెల ౦.౦.౦.౦.

మనోజనన. ఆంధ్రప్రదేశ్ కాశ్యాబయము

రాజ్య కాశ్య. 212, మదరాసు

మలయ చందనము

(1251) పెగోగమనకు తకారము

తుండు తుయ్యకొనుచున్నట్లు ఎవరికి

తెలియదు. జర్మము తమ. పిలికాక

హస్తను కవించికిర్పల వనితలు. దున్న

మైన మో వలయచందనము ఎవరి

తెలియదు. తచ్చ అను మోడు విధము

కొరగముడు మోడు భావము మోడు. డబ్బీ 1-8 2-0-0

గంధకరపార్శ్వ, మదరాసు

దేశభక్తులగు భారతీయుల విధి

ఏ విధముగా దేశసేవయందు జీవితమునం దెవరు నిమగ్నులైనయ్యెను ఆ ప్రత్యేకవిషయము నందు సర్వభక్తులను వారు వినియోగించి దాని సభివృద్ధి నొందింపవలెను. అందులకు వారికి

ఉత్సాహము, చురుకుదనము, ధీశక్తి

యుండవలెను. జాగరూకత యత్యవసరము. అనగా శరీరమానసికారోగ్యములు సమగ్రముగ నుండవలెను. అందులకు మీరు చేయవలసినది

అశ్వసు సేవనము

అశ్వసు సేవనము షీణించిన సరములశక్తి సమగ్రమగును.

అధిక శ్రమలవలన సంలేరించిన ఉత్సాహమునకు పునర్వికాశము కలుగును. సర్వ శక్తులును సమగ్రమగును. వెల పరమసులభము. ఒక సిసా 1-9-0.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd.,

908

Manicktall Main Road, Calcutta.

Local Agents

P. Rangiah Chetty & Sons, Indian Industrial Co.,

Madras.

M. R. Chandra & Co, Madras Swadeshi Stores,

Madras.

నర్వవృద్ధి విషసంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు)

588

చి.భి.మ.నో వచ్చునాన సంకోచముతో పోవుదురు.

గుణములేదని దుబావుచేయువారలకు రూ 100 ఇశాం.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునం దుండ కలసిన యావృద్ధిమధము. ఆంధ్ర యూజాని, జేకోయైయులతో పాగ ద్రాగించబడియున్నది. ఎన్ని వినము అంశినను మందు గుణముమోటు, తేలునకు మాత్రమే కాక ఎలక, మక్కు, పాము, బట్టి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నువయో గించును. వెల పాకెట్ 1-8 0-8-0 పోస్తేటి 0-8-0. 1 డబ్బా పాకెట్ వెల రూ 5-0-0. పోస్తేటి నేలు.

ఒక పాని 2 ప్యాకెట్లు తిప్పించుకొనువారికి పోస్తేటి ఇశాం.

కర్తవ్యము 100కి 25 మామోయు కమిషన్ నియ్యబడును.

ఇరుకామా:— ధనలక్షి ౩౦ పెని,

శివశక్తివేత్త వీధి, పాకాదేశం పోస్టు, మదరాసు.

అద్భుత నివారిణి.

(ప్రాఫెసర్ జేమ్సుగారి

ఎలెక్ట్రో ట్రానిక్ వెర్షన్)

ఇదిబలహీనుల

కును నీరసుల

కును నందు.

నిద్ర తేకుండు

ట, ప్లాకము

తక్కువ గాను,

మోడు నిమ్మ

గా గుండుట,

వనియందెంతమాత్ర మిచ్చుతేకుండుట, నిస్సక్తు, బలహీను

అయానము, కుళ్లనవ్వముపోగొట్టును. విద్యాధులకు, ఉపాధ్య

యులకు గునుస్తలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొద

లగు వారికి ప్రళస్తమైనమందు; బలమును గలిగించును. అనేక

తే మంది ఇందులన బాగుపడినవారు. నిపుకూడ తేలిదిన

ఒక డబ్బీని కొని దానిమోస్తరు ఒకమారు పరీక్షింపును.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-8 రూ. 1-4-0

40 ,, ,, ,, 2-0-0

సీసము! వ రి మ శ ద్ర వ్య ము ల రా జా సవీసము!!

ఆటో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆటోర్ని

వాసనయును కలదు. ఆటోకహార్ సారాయి మొదలగువాటి

యొక్క సంబంధము జాత్రుగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని నా

క్కాయి నైనగాని 2-8 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక సంవ

సము మధ్యలోనుంటే యెంత నుఖమయిన వాసనను అను

భవించ వచ్చునో అంత అనుభవింతురు. ఇతర వాసనలు యే

తేనియుండినా యీ ఆటోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాథా

వ్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి శుభ్రము.

వెల 1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-8 రూ. 0-8-0 } వి.వి. వార్షి

,, 1 డ్రాము బుడ్డి 1-8 ,, 0-12-0 } రూ. 0-4-0

,, 1/2 అవున్సుబుడ్డి 1-8 ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము.

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు టెమికల్ కంపెనీ.

నెం 155, బామ్మమసీదు వీధి, బొంబాయి.

హిందూదేశ రాజ్యాంగ సంస్కరణములు

భారత ప్రభుత్వమువారు ఇండియామంత్రి కంపెన గం-వ నివేదిక

చాంపరాను, కెయిరా తగాదాలు

సర్ శంకరనాయుడుగారి భిన్నాభిప్రాయ ప్రకటనము

హిందూదేశమంత్రి, రైలు ఆనరబిల్ ఎడ్వైను మాంటేగు గారికి:
సియో, నాను 5, 1919.

అయ్యో,

మానహోద్యోగి సర్ శంకరనాయుడు గారంపెన భిన్నాభిప్రాయ ప్రకటనమును జూచి 1919 మార్చి 5-వ తేది నీ మేము పిన నివేదిక నందలి 127-వ పేరాను గూర్చి మీ రడిగిన అంశములకు సమాధానముగా మీ సంతృప్తిని తెలుపుచున్నాము. సంస్కరణములన్నిటిని మాకుగల అభిప్రాయములను సాధ్యమైనంత త్వరలో మీకు తెలుపవలసి యుండుటచేత మేము ప్రభుత్వ మానహోద్యోగి భిన్నాభిప్రాయములను బాగుగ పరిశోధింపలేకపోతిమి. ఆచారము మేము భిన్నాభిప్రాయములను జదివెతిమి. మానహోద్యోగి తన అభిప్రాయము లేదా ప్రకటనలలో చాంపరాను కెయిరా కేసులనుగూర్చి తెలియబరచిన అంశములకంటె పెక్కువల యభ్యర్థములను అంశములను మేము ప్రభుత్వము తెలియబరచుచున్నామని చెప్పులము. ఆరెండు కేసులనుగూర్చి రెండు నోటులను మీ విచారణార్థ మిందుతో బంపుచున్నాము.

2. ఆరెండు నోటులలో మేము తెలియబరచిన అంశముల సంగీకరింపక మానహోద్యోగి వాటిని విమర్శించుచు మరియొక భిన్నాభిప్రాయ ప్రకటనను సంతృప్తిగా చూచుచున్నాము. చాంపరానునందలి రైలుల యిబ్బందులు చాలకాలము వాటిని గావున వాని తొలగించుననిమిత్తము పెట్టిల్లెంటువారి విచారణ పూర్తియగువరకు కేసుయంద ననవరములేదననది మానహోద్యోగి విమర్శనమందలి ముఖ్యంశము. మాకాముద్దేశము నరికడకుండుటకున స్థానిక ప్రభుత్వమువారివద్దనుండి మేము మరియొక నివేదికను తెప్పించవలసివచ్చినది వాని నిందుతో మాడన అనుబంధముగా బంపుచున్నాము. బీహారు నీలియందు కర్మసాయములో చాలతక్కువనున్నదనియు, అచటి సమస్యలను వ్యాజ్యముగా పరిష్కరించుటకు ఆ చిత్తుల నన్నిటిని జాగ్రత్తగా నాలోచింప వలయుననియు మాకు బాగుగ కన్పట్టెను. పెట్టిల్లెంటువారు తగిన పరిశోధనములను గావించి వాటినిన్నిటిని నులభ గ్రామ్యముగా పుస్తకములలో వ్రాసి పెట్టుటలననే కలవాళానియులగు చిత్తులన్నిటిని బాగుగ గ్రహించి వాటిని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము వారు బాగుగ పరిష్కరింప గలిగినట్లు కేసుయందు సంతకము లేదు. అన్ని దినములనుండియు నన్ని కష్టముల పాలయి అంత పట్టుదలతో పెట్టిల్లెంటు ఉద్యోగియులు కరిగోధనలేని అన్నిటిని క్రోడీకరించి యందకున్న చాంపరాను విచారణ సంఘమువారి విచారణ అంతిమముగా ముగియబడును. మానహోద్యోగి "టింకాలియా" వద్దలిగినూర్చి కొంతకంటకు చచ్చించి యున్నాడు. గంధిగారు చాంపరానున కేసుకుట నుండుగనే బీహారు ప్రభుత్వమువారు రప్పించియులరు అనవసరపు "నెయ్య" (నెయ్య)ను తొలగించిరి. చాంపరాను రైలులు యజమానుల వలన నిక నెయ్యియో బాధ లభించుచున్నారను మాట వాస్తవము; కాని ఆ బాధలను చాలవల్లయులనియు హిందూదేశ గ్రామసీమ లన్నిటి యందున్నవనియు మానహోద్యోగి ప్రాయము. గ్రామస్థులందఱును సమిష్టియై నడచుకొనియోన భూములను గూర్చి సర్ శంకరనాయుడుగారు తప్ప అభిప్రాయము నొందిరి. సమిష్టియై గ్రామస్థులందఱు జుర్రుకొనియోన నట్టి భూములు చాంపరాను నుండలములో లేనేలేదనియు, ఇదివర కెప్పుడును లేకపోవచ్చుననియు స్థానిక ప్రభుత్వము వారు తెలియబరచుచున్నాడు.

3. కెయిరా తగాదా విషయమున మానహోద్యోగి చేసిన విమర్శనగూడ మేముంగీకరింప జాలము. చాలవికాల ప్రవేశముం కంటకు పంటలు పోవునపుడందటికిని దయామయిని సుగుముగా భూమి నీస్తులు తగ్గించవలయును. ఎప్పుడైన నట్టి కలు వేర్పడినప్పుడుతప్ప తక్కిన సమయములందు వెల్లవచ్చుదును రెవిన్యూ వచ్చులను చెల్లించక తీరదు. ఇదిచాలకాలము నుండియు బాగుగ నెలకొనిన సూత్రము. మానహోద్యోగి పిమ్మట

ప్రభుత్వములను ఈ సూత్ర మించుక యు చెడలేదు. మేము మార్చి 5-వ తేది సంపిన నివేదికలో శంకరనాయుడు గారు వ్రాసిన అభిప్రాయభేదకృత్యములలో తెలిపిన వృత్తాంతమంతయు తప్పులకడకగనున్నదని సభాసహితముగా నాలోచించి బొంబాయి గవర్నరు గారికేళి నంపిరి. దాని నిందుతో నాల్గవయ్యుండుబంధముగా బంపుచున్నాము. వారి సవరణల తాత్పర్యమును తంత్రీవార్తాముఖమున మీకు తెలుప వలసినదనియు, భేదాభిప్రాయకృత్యముల మెట్టి వ్యాప్తియొందినదో అట్లనే ఇదిగూడ ప్రకటింపవలసినదనియు వారు చుట్టుకొరిరి.

4. మానహోద్యోగిలో వివాదాస్పదమగు చర్చకు మేముట మాకెంత మాత్రము నిష్పాదములేదు. అయినను వాని యున్నతోద్యోగ వదలిని జూచి ప్రజలు వారు చెప్పు తప్పులనుగతులన్నియు నిజమని తలంచెనను గావున నట్లు తలంపకుండ ఆ తప్పిదములను తెలియబరచి ఆనవసరపు అభిప్రాయములను తొలగించు నిమిత్తము మేముకేసును ప్రాయశః తీసెదగాదు. వారి భేదాభిప్రాయ ప్రకటన మొకమాత్రము వ్యాపించెనో అందులకు మేమున్న ఈ ప్రకృత్య త్రవమునూడ సంత దూరము వ్యాపింపవలయునని మా యుద్దేశము.

ఇట్లు, మీ విధేయులు,
మెయ్యుఫర్డు.
సి. సి. మన్రో.
సి. శంకరనాయుడు.
డబ్లియు. హెచ్. విన్సెంటు.
ఆర్. ఎ. మాంటు.
హెచ్. ఎఫ్. హెల్లానాథు.

* * * * *
సర్ శంకరనాయుడుగారి

భేదాభిప్రాయ ప్రకటనము

నీలియందు కర్మసాయములో చాలతక్కువనున్నదని తెలిసినను పెట్టిల్లెంటువారి వనియంతయు ముగియువర కీ విషయమున కాశ్యోక్తులను నివారణో పాయముల నొనరించుటకు రామేశ్వరుని స్థానిక ప్రభుత్వము వారు తెలిపిన ఈ నివేదికయుండున్నది. మొదటిరెండు అనుబంధములను గూడనే నివేదిక క్రింద కేర్చితిని. పెట్టిల్లెంటు ఉద్యోగి యులు సం గ్రహించిన సమాచారమును బట్టియే విచారణ సంఘమువారు తమ పరిశోధనము నింతత్వరలో పూర్తిచేసికావున ప్రభుత్వమువారు మెంతుకే తగిన ప్రయత్నముల నొనరింపలేదని నిందమోపుటకు వీలులేదనియు, తేలియ సభవారి ప్రయత్నము వలనగాని గంధిగారి ప్రతేకమువలనగాని ఈవచ్చు పరిష్కరింపబడినదని తలంచగూడదని యుగూడ నందు తెలుపబడినది. తయిబబ్బందులకు తొలగింపవలయునని ప్రజలువ్యాజ్యముగా కోరుచున్నప్పుడును, వానినిమెంటు నే తొలగింపకుండుటవలన అల్లరులు గలుగుచున్న వని తెలియుచున్నపుడును పెట్టిల్లెంటు పరిశోధన పూర్తియైన పిమ్మట నాయుబ్బందులను విచారించెదమని ఏదేండ్లవర కురకుండుట తృప్తికరముగా నుండలేదు. తప్పుకు సరిపెట్టు కొనుటకు దాని నొకవనదిగ జెప్పుకొనిన చెప్పుకొనవచ్చును గాని న్యాయముగు కారణముగా చెప్పుటకు మాత్రము వీలులేదు. ఇంక నీ విషయము నింతటితో విడచి పెట్టిల్లెంటు పూర్తియగుట ఆకళ్యేకమునకుట ఎంతవరకు సరియైనదో కొంచెము చర్చించెదను.

"టింకాలియా" నీలి యందు కర్మసాయ విషయమున చేయబడు ఫిర్యాదులలో నొకటి కూలికి సంబంధించినది. యజమాని కర్మసాయ దారునకిచ్చు కూలి ఎప్పుడు నొకేవిధముగా నిలుకడగ నుండును. ఆకూలి ఎన్నిసంవత్సరముల నుండియో నట్లునేయున్నది. అది యొకప్పుడు చాల వ్యాజ్యమువేడిగ నుండవచ్చునుగాని ఇప్పుడు ధరల తి వికరీతముగా పెరిగిపోవుటవలన చాలతక్కువగనున్నది. ఇది చాల యశం

కుష్టిక కారణమయ్యెను. కూలులు పెరుగునపుడెల్ల అల్లరులు "వాచ్చెను. ఎంతయో అల్లరులు ఆంధ్రోళనమును జరిగినగాని కూలులు "వాచ్చెనుట కవకాళ మాయబడలేదు. కూలి నిర్ణయమును గూర్చి ఉభయముల నొక యుద్దంబడికకు రావలయునని విచారణ సంఘమువారు తెలిపిరి. ఆ నిర్ణయము వాడివ్యాజ్యము సరణముగా నుండవలయుననిరి. ఈ యంశమును నిర్ణయించుటలో పెట్టిల్లెంటువారి కెట్టి సంబంధము లేదు.

రెండవ కూలి భూమి పరిమితినిబట్టి బడినది కాని ఏభూమినుండి ఎంత విలువగల వంటకమునను దానినిబట్టి కాదు. మరియూ నీలియందును పండింపవలయు భూములను నీలియందు తొలగింపజమాన లెక్కకొను చుండిరి. చెడు భూమిలో పండించువాని కైనను మంచి భూమిలో పండించు దానికైనను ఒకేవిధమున సామ్యముగలవలన నాయజమాని మంచి ప్రకృత్యమైన భూమి నెక్కుకొను చుండెను. ఈ వద్దలి చాల అవభూములను తెలిపి ఏ భూమిలో నే వంటను పండింపవలయునని యు కృత సాయ దారుడే నిర్ణయించు కొనవలయునని సంఘమువారినిరి. ఈ యంశమును పరిష్కరించుటకు పెట్టిల్లెంటు విచారణతో నీ మియు సంబంధములేదు.

మరియొక పెద్దఫిర్యాదు. యజమాన కొక మని కూలిని నిర్ణయించుట. అట్లు నిర్ణయించుటవలన స్వాక్ష్మి ఉద్యోగి యులు నీలి కృత సాయమును పరిశోధించుటయు, ఆపరిశోధించునపుడు తమకు కోపముగా నుండువారిని హింసించుచుండుటయు సంభవించెను. కర్మసాయ దారులకు ఎత్తువపండివలయునను కుత్సాసలము లేవండెను. ఈ వద్దలి చాల అసంవర్ధముగనున్నదని యొచి విచారణసంఘమువారు కూలి పంటకరిమితినిబట్టి నిర్ణయించవలయును గాని భూమి పరిమితినిబట్టి కాదని నిర్ణయించిరి. పెట్టిల్లెంటువారి వనిమైన నిర్ణయమున కాధారపడవలసిన ఆనవరములేదు.

మరియొక ఫిర్యాదు. నీలియందును పండింపవలయునని కర్మసాయదారులు నిర్బంధించ బడుచుండిరి. రి ఏదేల మిడి యు వచ్చుచున్న ఉద్యోగిలో రైలులు కనుకొనియున్నారని యు, దాని పెక్కుకు తొలగించిన వారల సుకొవ ధరితులయ్యెదరనియు విచారణ సంఘము వారు గ్రహించిరి. అందుచేత ఇష్టమున్నచో రైలు నీలియందును పండించుటకు "కంట్రాక్టు" చేసికొనవచ్చుననియు లేవన్న మానవేతనమును ననియు, వాని కీవిషయముబట్టి నిర్బంధము నుండగూడదనియు విచారణ సంఘమువారు నిర్ణయించిరి. ఈ నిర్ణయము చేయు అధికారము నిజముగా పెట్టిల్లెంటు అధికారికి కాదు. ఆ యధికారము ప్రభుత్వమువారిది.

ఇంకొక ఫిర్యాదు. "నెయ్య" వద్దలిని తప్ప వేర కద్దలిని నీలియందును పండింపరాదు 1910 వ సంవత్సరములో బీహారుప్రభుత్వము సంఘమువారు నిర్ణయించిరి. 1913 వ సంవత్సరములో గలిగిన అల్లరులను జూచి గవర్నరుమొలుచుచు ప్రతేకము గలిగించుకొనిన పిమ్మట వాట్లు తీర్మానించిరి. అయిన నా తీర్మానము నించుక ము కరిగింపకయే వా రా వెనుక ప్రకర్తించినాగిరి.

నీలియందు కర్మసాయమును విడచి చెల్లకొను నిమిత్తము ఎత్తువ కిస్తులను చెల్లించుకొనుట కంగీకరించి రైలులు "కరభాషి" ఒడంబడికలను చేసికొనుచుండెనవారు, ఆ యుద్దంబడికల వ్యాజ్యములను విచారణ రైలుల యుద్దేశ్యము. వ్యాజ్యముల నవి యొనను కాకపోయినను ఈ కతి సమస్య నుభయముల నెట్లతో పరిష్కరించుకొనవలయునని విచారణ సంఘము వారు తెలిపిరి. గంధిగారికిని ప్లాంటులకు లకు నా విషయమున సమాధానము కుదిరెను. సంఘము వారాసమాధానమున కంగీకరించిరి. ఈ విషయములో విచారణ సంఘమువారు పెట్టిల్లెంటువారి పరిశోధనకు కొంతవరకు పయోగించుకొనిరి. సమాధానము సంగీకరించుటలో వారు పెట్టిల్లెంటువారి తీర్మానముల సంగీకరించి యుండవచ్చును.

ఇంకొక ఫిర్యాదు "తవాను" చెల్లుబడికి సంబంధించినది. నీలియందు వంటనుపండింప వనవరములేవండె నొక్క మారుగ స్వాక్ష్మిత్వమును కొనుకొను నిమిత్తము కర్మసాయ దారులు మొత్తముగా నెక్కువరి నింతవరము నిర్ణయించెడి వారు. ఇది వ్యాజ్యము కాదని విచారణ సంఘమువారు తీర్మానించిరి. కొంతకాలమువరకు కవులిచ్చిన గ్రామములందావద్దతి ఎంతమాత్రమును పనికిరాదనిరి. అట్టి గ్రామములందలి రైలుల కా"తవాను" ధనము వరల ఇచ్చివేయ బడవలయుననిరి. కావ్యతత్వకవులవకు తీసికొనిన గ్రామముల సంఖ్యకు తగ్గించిరి. ఈ సమస్యను పెట్టిల్లెంటు విచారణకు పెట్టి సంబంధములేదు.

శ్రావణమును గుర్తించుకొని అధికారపు కట్టు బడులు గూడ వసూలు చేయుచున్నవనది మరయుక ఫిర్యాదు. రైతు లీవిషయమున ఒక్క వ్యాజ్యమునైన తేలిక పోయినను ఈ పద్ధతి నిందార్జునుని సంఘమువారు తెలియ బరచిరి. తెంగాలు టెనెన్సీ ఆర్డు 15వ సెక్షనుబట్టి ఇట్టి ఆర్డు ముఖ్యముగా తగిన యే రాష్ట్రము లేదని బహిరంగముగా దీని నివారించుటకు కొన్ని ఉపాయములను గూర్చింది ఈ క్రింది యేర్పాటునుగూడ చేయవలసివచ్చినదిచేరని సంఘమువారిని. యజమాని ఆవసరమును కేసులను వసూలు చేయుచున్నపుడు కలెక్టరును విచారణచేసి వారిని క్షమించుటకు. సెటిల్మెంటు పనులలో దీని నిమిత్తములేదు.

ఇంక నిట్టి ఇబ్బందులే ఎన్నియో విచారణ సంఘము వారి నిరీక్షకు యందున్నవి. భూముల మారకములను సామ్యపుచ్చుకొనుట, చచ్చిన శువుల చర్మములన్నియు యజమానుల కియ్యట, కిరణమున వర్తకమును గుర్తించుట, చెట్లపైన శ్రావణస్వస్థితినిగూర్చి, దీని తగిన కూలి నీయకుండుట, బండ్లను సరిఫాచేయ గోరుట ఈమొదలగు వాటిని వరిపర్చించుటకు సెటిల్మెంటు పరిశోధన మావశ్యకము కాదని వాయుజ్యము.

“కరణాపి” ఒడంబడికల విషయమునగాక మరి యొక్క విషయమున మార్చిమే విచారణసంఘము వారు సెటిల్మెంటు వారి సహాయమును వినియోగించుకొనిరి. అది సమిష్టి భూములపాత్రను గూర్చి. సే సెటిగింజర వరకు రెండు అంశములలోతప్ప మరేయే యంశమునందును విచారణసంఘము వారు సెటిల్మెంటువారి సహాయము నుపయోగించుకొనలేదు. ఈ సమిష్టిభూముల సమస్యచాలి యున్నదగుటవలనదాని నియమ వివరముగ తెలిపెదను. సమిష్టిభూముల తగయిదా ఒక్క చాంపరానులో నిజీ కాదు. ఇందునుగూర్చి హిందూశేఖ మంత్రులను దొరకమువారికిని, జమీందారులకును, భూకా మందులకును, రైతులకును వ్యాజ్యము లలినికీరముగా జరుగుచున్నది. ఈ భూమిని జమీందారులదిగనో, సర్కారువారి దిగనో సెటిల్మెంటు ఉద్యోగియును నిర్ణయించుట కలననే ఇట్టి తగయిదాను వచ్చుచున్నది. అందువలన ఈవిధమున వరిపర్చించుట దొరకమువారు సెటిల్మెంటు ఉద్యోగియుల నిరీక్షకు చేయిండుటను జూచి వేగముగా దాని పరిష్కరింపవలసినదని రైతులు కోరిరి. ఆలోచనచే అట్లుకోరుట ఆశ్చర్యకరముకాదు. ఆభూములనుగూర్చి జమీందారులను, భూకామందులను మరల తగవులాడి అనేక కలహములు జనించును. చాంపరానులో సేవియోచిన్న ప్రతి కేసులు తప్ప ఈ సమిష్టి భూములన్నియు యజమానులని గనే క్యవహరింపబడుచున్నవి. అట్లు క్యవహరింపబడుటవలన సమిష్టి వై గ్రామిణులందఱు వాభూములను, కుటుంబము మేపుకొనుట మొదలు గాగల పనుల పునయోగించుకొనకుండ నయ్యెను. వారిలో వారికి జగదముల వచ్చునపుడు యజమానుల రయినులను కలగ దొరకుటకుకూడ దానివలన అవకాశము గలుగుచున్నది. కొన్ని స్థలముల నట్లు గ్రామసమిష్టి యువ యోగార్థము విడువబడినవలయు నని విచారణసంఘము వారు గూర్చించినను ఈయంశము రైతుల కెంత ప్రాముఖ్యమైనదో గంధిగారు ప్రహించుకొనబోయినది వాయుజ్యము. సంఘము వారును స్థానిక ప్రభుత్వమువారును సెటిల్మెంటువారి విధజనము గంగీకరించినట్లున్నది. ఈ సమస్యను సెటిల్మెంటు అధికారులకు విడచటకు బయలు తేక్కిన ప్రజేతములలోనెనే ప్రభుత్వమువారు సంబంధము గలిగించుకొని తగినరీతిని కానించి యుండవలయునని వారు తోచుచున్నది. సామాన్యముగ అంశములలో నైన కోర్టుల సహాయమున శ్రావణము బొందుటకు చాంపరాను రైతులకు వీలులేకున్నది. ఈసంగతి నింకొక చోట చాగుగ వివరించి యుంటిని.

వైసంకతులను విచారించి సేను నానహోద్యోగులతో నేరీధివింపబడుటంటిని. వారు స్థానిక ప్రభుత్వమువారు విచారణ సంఘము నేర్పరచుచు జేసిన తీర్మానములలో తెలియబరచిన అభిప్రాయములలో నేరీధివింపబడుట ట్లున్నది. సంగతి సందర్భము లిట్లుండ గవర్న మెంటువారు గోల్లేగారి నిరీక్షకు ప్రయత్నింపకుండుట దానిలో తెలుపబడిన రయితుల యిబ్బందులను అందులకు ప్రతిక్రియలను బహిరంగముగా జేయుట తమ కిష్టము లేనందువలననే యని రైతులును వారివక్తులు వారును సమ్మతుటకు వీలున్న దనుమాట వెదకు నిరాకరింపబారు. రెండు మూడు రిప్ప ఈ యిబ్బందులన్నియు చాల కాలమునుండి యున్నవి. అవన్నియు గాకున్న వాటిలో సెటిల్మెంటున గోల్లేగారు తమ నిరీక్షలో తెలియ

బరచిరి. వాటిలో కొన్ని అశ్రావణము లని ఎద్వోకేటు జనరలుగారు చెప్పిరి. నీలిమందుధరనుమాత్రమింతుక వచ్చిం పక తక్కిన అంశములను విచారించుచు దొరకమువారు నిరాకరించిరి. ఏల? సెటిల్మెంటు ఉద్యోగియులకుని పూర్తికాల యువని కాదు. రైతుల కేమార్చి మావకారము చేసిన యజమానులకు చాలవచ్చును గలుగును. ఇందులకు నిదర్శనముగ 1910-వ జూను 4-వ తేదీవాటి ఇండియా ప్రభుత్వమువారి తేఖడు జూడుదు. ఈ యాలస్యమునకు రాష్ట్రీయప్రభుత్వము వారి కావంతకాలమైన యున్నదని సే నంగీకరింపబారు.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము వారిని జరిగిన ఉత్తర ప్రభుత్వములను జూచినను గూడ ఈసంగతి విడితము కాకలదు. స్థానిక ప్రభుత్వమువారికి విచారణ యుంజూర్యము నిష్పన్న లేకుండవలయు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి బలవంతముననే వారందుల కంగీకరించినదియని నీ నిరీక్షమే తెలుపగలదు.

ఇంక తక్కిన విషయములలో వానిరీక్ష వాభేదాభిప్రాయ ప్రకటనమునకు మించి సేను చెప్పినఅంశము లన్నిటిని జలకరుచున్నది.

కయరాకేనుమిద వాగిననోటు ప్రభుత్వోద్యోగులు రైతులకట్టి సహాయమును చేయలేదని తెలుపుచున్నది. రెవిన్యూ నిబంధనలవలన తమ కట్టి అవకాశము లేదనివారు తెలిపిరి. క్యక్తి విషయములందు విచారణ చేయుట కనకాము లేదనియు కంట లేకున్నను రైతు పన్ను చెల్లింపక వీలు లేదనియు నది తెలియజేయుచున్నది. ఒకానొక ప్రజేతమునకేరీని నష్టము సంభవించినను జీవితమునైన చాలని క్యవహారములను పంటపై పన్ను వసూలుచేయ వచ్చునని అది యంగీకరించుచున్నది. వేకాన నమల ననుసరించి ఏరయికునకును వచ్చుటకు కల్గించుటకు గాని నష్ట పరిహారము నిచ్చుటకు గాని వీలులేదని అందున్నది. రెవిన్యూ సేనుగన నది అధికారుల దయ్యాచాపీణ్యమువలననే యని అంగీకరింపబడెను. పంట యెట్లున్నదియు విచారించుట నీవని రైతులు గవర్న మెంటు అధికారులపై ఇరకాళుల వారిని గోరకూడదని అది తెలుపుచున్నది. ఈ పన్నులు కాశ్యక నిర్ణయకర్తలైన నను సరించి యే నియమింపబడిన వలయు ప్రస్తుత విధానము ననుసరించి పంటలు పండినను యెండినను రైతులు నిర్లక్ష్య పక్షులను కొన్ని యేండ్లవరకు చెల్లింపవలసియున్నారనియు ఇందులకు వారంగీకరించినదియు నానహోద్యోగులు తెలుపుచున్నాడు. బలగం కియు కలననే వారందుల కంగీకరించినది మాత్రము వారుచెప్ప మరచివారు. ఇవ టంగీకార మనునదియే లేదు. తన పూర్వము తానును చెట్టుబడినచెట్టి చెయటయచ్చి తరతరములకుండి యు భూమి ననుభవించుచున్న రైతు రెవిన్యూ అధికారులెంత పన్ను విధించినను చెల్లింపవలయును. ఆ యుత్తరపు శ్రావణమై నది కాదని వాదించుట కాతడు శ్రావణస్థానమునకు బోకాలకు. భూమిపై విధింపబడినపన్ను చాల అధికముగనుండుట వలన తనకు జీవించుటనైన వీలుకాకున్నదని చెప్పుకొనుటనైన శ్రావణస్థానమున కతడుపోకాలకు. తన కష్టపరితమైన తనకు దక్కదని చెప్పుకొనకాలకు. పన్ను చెల్లింపకున్న నతడు భూమి సధికారుల కిచ్చివేసి తన భవవ్యయ ప్రయాసములకు తక్కువైన రేక నుండవలయును. సాంఘికస్థితిగలను విశేషముల కేగుట కాటంకము గలిగించును. వేగోభూమి దున్ని బ్రతుకుదమన్న భూమిప్రభుత్వమువారి సాత్తు, స్థితిగతులిట్లుండునపు డతడు పంటపండినపుడు గాని ఎందునపుడు గాని పన్ను చెల్లించుటకు పూచీపడెనని చెప్పట నిష్ప్రయోజనము. అయినను చాల మంది రైతులు ఫిరీతివులకు బోవుచున్నార. దుర్భర నియమముల నంగీకరించినయై బ్రతుకు తెరువు కాదుకొనుటకు వారు విశేషములకునుచున్నార. రైతు ఇంత చెడిపోవుట కి పద్ధతియే కారణము. కయరా చెడిపోవుటకు గూర్చి సేను చెప్పినమాటలను, దానికి తగిన సహాయము చేయుటావశ్యక మను మాటను యెవ్వరును నిరాకరింప బారు. మంచిమార్గద గల సాత్తులవలన ప్రభుత్వముగ నీయంశములు ఋజువు పడగలవు. పన్నులు వసూలుచేయబడినంత మాత్రమున రైతు లాపన్నును చెల్లించగలరని చెప్పటకు వీలులేదు. పన్ను లెంత కఠినముగ వసూలు చేయబడుచున్నదియు తెలిసికొనుటకు కయరాస్థితి నిదర్శనముగా నున్నది.

ఈ పరిస్థితులలో విద్యాధికుల ప్రతినిధులు కయరా యందలి ఆనాథులను రైతులకొకట పాటుపడిరిని అంగీకృత మయ్యెను. రెవిన్యూకర్త నిబంధనల ప్రకారముట్టి ఆదోశన ము జరుపుటకు వీలు లేదను నెడల ఆపద్ధతిని పూర్తిగ మార్చు

టావశ్యకమని తెలిసికొనవలయును. ఈ విషయములో వారి యాందోళనము కఫల మొందలేదనుట నిజముగాని రాజకీయ సంస్కరణము లత్యావశ్యకమని దీనివలన ఋజువుగుచున్నది.

1,2 అనుబంధములకు ప్రభుత్వ కర్తలుగ వై విమర్శనలను చేయ లేయకులనిచ్చినది. ఆ పిమ్మట 3,4 అనుబంధముల వచ్చినవి. చాంపరాను అల్లరులను గూర్చి స్థానిక ప్రభుత్వము వారింపిననోటు విషయమున సేను అధికముగ చెప్పవలసరములేదు. దానియందలి (ఎ), (బి), (డి), (ప్రక్కలు శ్రావణసంబంధము లేనవి. నేనిదివరలో చెప్పినట్లు ఎద్వోకేటు జనరలుగారు వాటిని గురించి తమ యభిప్రాయమును తెలిపి; సెటిల్మెంటు ఉద్యోగి నిర్ణయించు న మశ్యులివికావు; విచారణ సంఘమువారి తీర్మానములను, నూచనలను జూచు నెడల నది సెటిల్మెంటు యుద్యోగి క్రోడీకరించిన సమాచారముపై నాధారపడి యుండలేదని నిరీక్ష సేకమును చదివినవారికి తెలియగలదు. (సి) విషయములో మాత్రము సేను చెప్పినట్లు విచారణ సంఘము వారికి సెటిల్మెంటు వారు కొద్దికరించిన విషయములు కొంత వరకుయోగపడినవి. ఆనోటులో తక్కిన అంశముల నావాదన పై నెట్లాధారపడియున్ననో తెలియకున్నాను.

ఇంక బొంబాయి ప్రభుత్వమువారిలేఖ నాయుండిం తయో మర్యాదతో వ్రాయబడినను చాల తప్పిదముగ నున్నది. ఒక్క అంశమును గూర్చి నిజట నుదహరించిన కాలున్యూ 4-వ పేరాగావులో నిట్లున్నది. “ఒకానొక రైతు పంటపోయిన నాపంటకు పన్ను నడుగుకూడదను వాదనపై కంకరు నాయుగారి అనవగాహన మంతయు నాధారపడియున్నది.” అట్లు సే నేమియు తెప్పలేదు. సేను చెప్పినది దానికి సమముగ క్యులిరేకముగ నున్నది. నామాట లిది. “క్యక్తులకు సంబంధించు కష్టములను పరిగణింపకుండుట రెవిన్యూ నిబంధన ముల లక్షణము. అనగా తనసాగులోనున్న పంట చెడిపోవునపుడు క్యక్తిపక్షు కట్టుకుండలేమింపు కొనబారు. కాని ఒకప్రతి కేకుంటకు పంటబోవునపుడు అదితరయలతో కాటు కొంత సహాయము నొందవచ్చును. లేఖలంతయు నీ కష్ట అభిప్రాయము ననుసరించియే వ్రాయబడినది. అందుచేత నింక నెంతమాత్రమును విచారించకదని వా అభిప్రాయము. జూను 5, 1919 సి. శంకరన్నాయరు.

శ్రీ మైలవరం బాలభారతి సమాజమువారు బెజవాడలో ఈ నెల 9 వ తేదీ శనివారం రాత్రి ద్రావతివస్త్రాపహరణ నాటకమును ప్రదర్శన మొనరింతురు

టిక్కెట్ల వివరము:— రిజర్వ్ య. 2, ఇంటర్మీడియట్ 1-8-0, వర్సి య 1-0-0, బెంచి య 0-8-0, చాం 0-4-0. పరాయగ్రామస్థులు టిక్కెట్లకొరతము ముందుగా సామ్యు కంపి నయెడల, వారికి గాను సీట్లు రిజర్వ్ చేయబడును. క. వట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

నోటీసు
ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సువారి రిజిస్టర్డ్ ఆఫీసు 1919-వ సంవత్సరము ఆగస్టునెల 11-వ తేదీ నుండి అర్బీనియన్ వీధిలోయుండు 108-వ నెంబరు భవనమునుండి 106-వ నెంబరు భవనమునకు మార్చబడు నని, వారు అందరికి ఇందువలన తెలియజేయుచున్నారు. 1716

మహారాజరాజశ్రీ,
పెనుగొండ డి॥ మునసబు కోరులో
Sc 315/19
వాది. మైలవరం శుబ్బయ్య సా॥ పెనుగొండ.
ప్రతివాది. పెనుగొండ క్రిష్ణరావు సా॥ అచ్చురెడ్డి
తా॥ పెనుగొండ శుద్ధగిరి డి॥ ము॥ కోర్టు యిలాఖా.
వాది ప్రతివాదివైన పోస్టులు బాటకు మొత్తం రు. 52-0-0 లు రాబట్టుకొను దావా చేసినాను నదన నెంబరు 10-వ తేదీ వాయిదా బడినది. ఆనాడు ప్రతివాది హాజరు కానియెడల ఆతనివైన యక్కుపార్తి కాబడును. అను సంగతి తెలుపడే మయనది.
హెచ్. వెంకోబరావు
(1716) బడినది. వాది పీడన

ఆంధ్ర పత్రిక

1919-వ సం॥ ఆగష్టు నెల 7-వ తేది

గురువారము

ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనము :

గ్రాండు కమిటీ నిర్మాణము

I

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వకార్య దర్శి కంపెనీ మరీ మూడు ప్రచురణములు నేడు ప్రభుత్వము వారి చేత ప్రచురింపబడినవి. ఒకటి, గ్రాండు కమిటీ నిర్మాణమును గూర్చి, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమును వివరించు చున్నది. రెండవది, కెయిరా చాంపరాను కేసు లలో అధికారవర్గమువారు తమ యాశాభ్యుత్థమును వెల్లడించి రని సర్ శంకరనాయుడు గారు చేసిన యారోపణకు, సమాధాన మొసగు చున్నది. మూడవది, అస్సాము మొదలగు వెనుకబడిన ప్రదేశ క్షములకు రాజ్యాంగ సంస్కరణముల నెంతవర కొనగవలయునో చర్చించుచున్నది. మూడు ప్రచురణములకును, ఇండియా ప్రభుత్వసభ్యులుగ నున్న సర్ శంకరనాయుడుగారు తగిన సమాధాన మొసగుచు భిన్నాభిప్రాయమును ప్రచురించి, తమ స్వాతంత్ర్యమును వెల్లడిచేసిరి. వీటినిబట్టి సర్ శంకరనాయుడుగారు, ప్రభుత్వ సభ్యులుగ నున్నపుడు, ప్రజలకుమువహించి ఎంతటి ధైర్యముతో కృషిసలిపిరో గ్రహించవచ్చును. అటు మాత్రమునను వెనుకకు తగ్గక, ప్రజల దృక్పథమును కడుసమర్థతతో మొదటినుండియు వెల్లడించుచున్న సర్ శంకరనాయుడుగారు ప్రజల కృతజ్ఞతకు పాత్రులనుటకు సందియము లేదు. ఈ ప్రచురణములవలన, సర్ శంకరనాయుడు గారి క్రతిభ మరింతగ నతిశయించి, ప్రజల ప్రేమకును గౌరవమునకును వారెక్కుడుగ పాత్రులగును రనుట నిశ్చయము. ఈ వ్యాసములో గ్రాండు కమిటీ నిర్మాణమును గూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారి రొసగిన యభిప్రాయము గూర్చి మాత్రమే చర్చించెదము.

రాష్ట్రీయ కుడిపాలనశాఖలు మాంటూ ఫర్డు విధానమున స్వాయత్త ప్రజాయత్త శాఖల క్రింద విభజింపబడిన విషయము మాచదువరులకు తెలిసియే యున్నది. స్వాయత్త శాఖల గూర్చిన శాసనములను గావించుటకు, శాసన సభ చాలదని తలచి, మాంటూఫర్డువిధాన గ్రంథ కర్తలు ప్రజానియుక్త సభ్యులు తక్కువగ నుండడి గ్రాండు కమిటీని నిర్మించవలెనని సూచించిరి. దేశ శాంతిని, న్యాయమునకును భంగము వాటిల్లకుండ నుండుటకును, స్వాయత్త శాఖాధిపాలనము ప్రజాప్రతినిధులచే నడ్డగించ బడకుండ తిన్నగ నెరవేరుటకును, గ్రాండు కమిటీ నిర్మించ బడునని, మాంటూఫర్డు నివేదికము విశదపరిచెను. ఇట్టి కమిటీని నిర్మించుటచే, శాసన సభాధికారమునకు నిరోధములు గలుగుననియు, ప్రజాప్రతినిధులకిప్పుడున్న స్వల్పస్వాతంత్ర్యములుగూడ తగ్గుననియు, భారతీయు లింతవరకును మొరలిడుచుండిరి. సర్ శంకరనాయుడుగారు మార్చి నెలలో ప్రచురించిన భిన్నాభిప్రాయములో గ్రాండు కమిటీని నిర్మించవలసిన యగత్యమే లేదని తెలుపుచు, యాక్రింది శాసనముల నుదహరించిరి.

“మనవియోజక గణముల విభాగములగున్నవి. వీలు విభాగిప్రాయములు గలవారికి శాసనసభలలో ప్రాతినిధ్యము లభింపగలదు. ఇట్టి స్థితిలో, ప్రభుత్వమువారి రధికసంఖ్యాకుల సమ్మతులను సంపాదించలేనివో, వారే పొరబడిరిని ఎంచుట సిగ్గుచు. గ్రాండు కమిటీ, శాసనసభవై నండుకేముగ నుండుట క నిర్బంధపడినది. అందుచే నీ ప్రతిష్ఠాపనమును స్పృశించుట వాంఛనీయముగాదు. శాసనసభ్యులవారి ప్రభుత్వమునకును, శాసన సభకును నది పోరాటమును దెచ్చివెట్టును. దీనిని వెలకొల్పవలసిన యవసర మితర విధముల తీరునే, యీ ప్రయత్నమును విరమించుట భావ్యము. శాసనము లన్నిటివై సామగ్రి జ్య శాసనసభకు గల యధికారము, గవర్నరునకును రాజ ప్రతినిధి గారికిని స్థానిక శాసనసభవై కల ప్రతినిధులవారికారము (Veto), తాత్కాలిక శాసనము గావించుటకు రాజ ప్రతినిధికిగల స్వాతంత్ర్యము, మొదలగు రక్షణోపాయములు శాసనసభలు గావించెడి పొరబాటులను దిద్దుటకు చాలి యుండును.”

ప్రజాభిప్రాయ మీ తీరుననే నున్నది మితవాదులును జాతీయవాదులును, గ్రాండు కమిటీతో నిమిత్తము లేదని స్పష్టముగ చెలిపిరి. అయినను సంస్కరణపు బిల్లులో నిది యిముడ్చబడెను. ఏ శాసనమునైనను గ్రాండు కమిటీ కంపుటకు గవర్నరుగారిచ్చెడి సర్టిఫికేట్టువై వివాదము గలిగిన యెడల, శాసనసభ వారు ఇండియా ప్రభుత్వ నిర్ణయమునకీ శాసనమును వంచుమని గవర్నరును కోరవచ్చునని మాంటూఫర్డు నివేదిక క యందు గలదు. ఇట్టి పాకర్యము, బిల్లులో తొలగింపబడినది. ఇంతియగాక, దేశ శాంతికి గాని స్వామ్య త్రాశాఖకుగాని ఏ శాసనమునును భంగము కలిగించునని తోచిన, సంస్కరణపు బిల్లు ప్రకారము, గవర్నరుగారు దానిని గ్రాండు కమిటీకియి నను వంతుక బాత్తుగ నిలిపివేయవచ్చును. మాంటూఫర్డు నివేదికములో కొనగబడిన పాకర్యములు గూడ బిల్లులో తొలగింపబడినవి. ఇక్కడికే ప్రజల సంతృప్తులయియుండ, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గ్రాండు కమిటీని, యింక ను సొంకుచి త వరు క జూచుచు న్నారు. గ్రాండు కమిటీయందు, శాసనసభలోని సంఖ్యలో సభ్యుల సంఖ్య 100కి 40 మొదలు 50 లోగా నుండవలయు నని, మాంటూఫర్డు నివేదిక క ము సూచించినది. సభ్యులు కొంద రెన్నిక మూలమునను, మరికొందరు ప్రభుత్వ నియామకము మూలమునను నియమితులు. గావలెననియు, ప్రభుత్వనియమితులు ప్రజానియుక్తుల కొక్కరి కన్న సధిక సంఖ్యాకు లుండగూడదనియు, అవసర మగునపు డెల్లను క్రొత్త గ్రాండు కమిటీ ఏర్పడుచుండ వలయుననియు, నివేదిక యందు స్పష్టపరుపబడెను.

గ్రాండు కమిటీ స్థిరమయిన ప్రతిష్ఠాపనము గాదు. ఎప్పటికప్పుడు నిర్మించబడు చుండును. ఇది ప్రస్తుత శాసన సభను పోలియుండి, ప్రభుత్వమువారి యిష్టమును కొనసాగించుటకు తోడ్పడును. ఇట్టిసభకు, గవర్నరుగారి నేక ముఖ్య శాసనములను వంచెద రనుటకు సందియము లేదు. అందుచే నీ సభయందు, నివేదిక గ్రంథకర్తలు తెలిపినటుల శాసన సభ్యుల సంఖ్యలో సగము మంది యైవను, లేనియెడల కనీసము 100కి 40 మంది ఎంతున నైనను సభ్యు లుండుట యవసరము. ఇండియా ప్రభుత్వమువారిటుల గాక, మూడవవంతుకన్న గూడ తక్కువమంది సభ్యులున్న చాలునని తలచి, మరియొక విధానమును సూచించుచున్నారు. ఇది కొనసాగునేని, గ్రాండు కమిటీలో ఏ నలుగురో గూడి యిష్టమువచ్చిన శాసనములను గావించవచ్చును. ప్రజాప్రతినిధులు సలహా నిచ్చుటకయినను యవసరము లేకబోవును.

ఇండియా ప్రభుత్వ సూచనలు సంస్కరణముల నేమాత్రము సొంకుచి త వరు క లేదని సర్ జేమ్సు మెస్టరుగారిటీవల జాయింటుకమిటీ ఎరుట వాదించిరి. ఈవాదమున కాధారములేదని, మా ఎరుట నున్న ప్రభుత్వ ప్రచురణము స్థిరపరచుచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి రొసగిన చిత్రకారణములను కొన్నిటిని పరిశీలించెదము. సంస్కరణపు బిల్లు నందు గాని, మాంటూఫర్డు నివేదిక యందు గాని, గవర్నరుగారు గ్రాండు కమిటీకి ప్రభుత్వనియమితులను శాసనసభ్యులను మాత్రమే నియమించవలెనని, నిరూపించబడి యుండలేదు. నివేదిక యందు గవర్నరుగారు నియమించెడి సభ్యులలో మూడింట రెండు వంతుల కంటె ఉద్యోగ సభ్యు లధికముగ నుండగూడ దని మాత్రమే సూచించబడినది. సంస్కరణపు బిల్లు సభ్యుల సంఖ్యల గూర్చన వివరముల నసలే నుదాహరింపలేదు. ప్రభుత్వ నియమితులు ప్రజానియుక్తుల కన్న నెక్కుడు మంది యుండవలెనని మాత్రమే బిల్లు తెలుపుచున్నది గాని, గవర్నరు గాక ఒక్క సభ్యుడు మాత్రమే సధికముగ నుండవలెనని, నివేదికవలె ఖండితముగ సూచించుటలేదు. ఇందుమూలమున, సంస్కరణపు చట్టము, మాంటూఫర్డు నివేదికము ననుసరింపలేదని స్పష్టము గాగలదు.

నివేదిక యందలి సూచనలను త్రోసి బుచ్చుటకు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు జూవెకి కారణములు మిగుల నసంతృప్తికరములుగ నున్నవి. 100-కి 50 మంది చొప్పున గాని, 40 మంది వంతునగాని, తుదకు కికి వంతున గాని, గ్రాండు కమిటీని నిర్మించుటకు వీలులే దని వీరి వాదము. సాతుబరో సంఘమువారి సూచనల ప్రకారము మద్రాసు శాసనసభకు 118 మంది సభ్యు లుండవలయును. వీరిలో 100-కి 50 మంది వంతున గ్రాండు కమిటీని నిర్మించిన, 59 మంది సభ్యు లుండవలసి వచ్చును. నివేదిక యందలి సూచనల ప్రకారము గవర్నరుగాక ప్రభుత్వ నియమితులు సగముకంటె నొక రెక్కువ యుండవలయును. అందుచే 30 మంది సభ్యులు గవర్నరుగారిచే నియమించబడవలసి యుండును. ఇందులో మూడింట రెండువంతుల కంటె నుద్యోగ సభ్యులెక్కుడుమంది యుండగూడదని నివేదిక తెలుపుచున్నది. నివేదిక ఉద్యోగ సభ్యుల గరిష్ఠ సంఖ్యను మాత్రమే సూచించుచుండ, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మూడింట రెండు వంతులు ఉద్యోగ సభ్యు లుండి తీరవలయు నని తలచి 20 మంది యుద్యోగ సభ్యు లుండవలయునని ప్రతిపాదించిరి. ఇక్కడనే, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు విశేషముగ పొరబడిరి. మిగిలిన సభ్యులు 10 మందియును ప్రభుత్వ నియమితులై యుండవలయును. సాతుబరో సంఘము వారి సూచనల ప్రకారము మద్రాసు శాసనసభలో 18 మంది ఉద్యోగ సభ్యులును, 6 గురు ప్రభుత్వ నియమితులును మాత్రమే నుండురు. అట్టితరీ, 20 మంది ఉద్యోగులను, 10 మంది ప్రభుత్వ నియమితులను గ్రాండు కమిటీకి సభ్యులుగ సంపాదించుటకు వీలెటులుండునని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు క్రశ్నించుచు న్నారు. ఈ క్రశ్నికు సులభముగ జవాబు చెప్పవచ్చును. 20 మంది ఉద్యోగ సభ్యుల సంఖ్య గరిష్ఠ సంఖ్యగ తెలుపబడినది గాని, అంతకంటె తక్కువ యుండగూడదని, నివేదిక మెక్కడను వివరించుటలేదు. గవర్నరుగారు గ్రాండు కమిటీకి నియమించెడి మిగిలిన 10 మంది సభ్యులను, శాసన సభలోని ప్రభుత్వ నియమిత సభ్యులనుండి మాత్రమే గైకొనవలసని నివేదికముగాని, బిల్లుగాని

తెలుపుటలేదు. తమ కనుకూలు రగువారిని ప్రజా నియంత్ర సభ్యులనుండి సహితము గవర్నరుగారు సులభముగ పొందగలరు.

ఆంగ్లో హైందవసభ్యులు, జమీందారీసభ్యులు, వర్తక సంఘసభ్యులనుండి గవర్నరుగారు తమకు సమ్మతము గలవారిని తీసికొన లేరనుట హాస్యాస్పదము. 100కి 40 మంది చొప్పున గ్రాండు కమిటీ నిర్మించబడుచో నుద్యోగసభ్యులు కావలసిన గరిష్ఠ సంఖ్యకన్న నెక్కుడుమంది యుందురు. కాని, మిగిలినవారిని ప్రభుత్వనియమిత సభ్యులలో నుండి మాత్రమే గవర్నరుగారు గ్రహించవలెనను నియమమును పాటించుటకు ఏమిలేదు. తమకు సమ్మతము గల ప్రజానియంత్ర సభ్యులనుగూడ, గవర్నరుగారు సభ్యులుగ నేల నియమింప గూడదు? ప్రజానియంత్ర సభ్యులు ప్రభుత్వ శాసనముల కెల్లప్పుడును ప్రతికూలురుగ నుండురని, ఇండియా ప్రభుత్వము వారు ఊహించుచున్నారు. ఈయాపాతికముం దెట్టి యవకాశమునుండదని, సర్ శంకరరానాయుగారు స్పష్టముగ నిరూపించిరి. భిన్నాభిప్రాయములు గలవారినేకు లిక ముందు శాసనసభలలో ప్రవేశింతురు. బ్రాహ్మజేతర ప్రతినిధులు, క్రైస్తవ ప్రతినిధులు, నిమ్నజాతుల ప్రతినిధులు, మహమ్మదీయ ప్రతినిధులు, ఆంగ్లో హైందవులు, యూరపీయను వర్తకులు, మిలిటరీలు, జాతీయవాదులు మొదలగు వారలందరు, ప్రభుత్వ తీర్మానములను గూర్చి ఏకాభిప్రాయము దెలుపుదు రని తలచుటకు వీలుండదు. అందుచే సామాన్యముగ, ప్రభుత్వమువారి కెల్లప్పుడును, తమ యిష్టమును సులభముగ కొనసాగించుకొనగలరు. ఒకవేళ ప్రజానియంత్ర సభ్యులందరును ఏకీభవించి, ప్రభుత్వ నియమితులలో చాలమంది గూడ వీరి కనుకూలముగ సమ్మతుల సచ్చిన నేమి జరుగవలె నని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి దుశుచున్నారు. చాలెటు శాసనము విషయమై ప్రజానియంత్రులందరును నేకీభవించిన విషయమున, వీరిందుకు నిదర్శనముగ జూపుచున్నారు.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి రడిగిన క్రశ్మీకు జవాబిచ్చుటకు దూరము బోనక్కర లేదు. మాంటుఫర్డ్ నివేదిక, యిట్టి సందియము కలుగునని ముందుగనే సూహించి, నీ క్రింది విధముగ ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

"40 మంది సభ్యులు గల గ్రాండు కమిటీలో, 14 మంది ఉద్యోగసభ్యులు ఉండవచ్చును. ప్రజానియంత్రులందరును ప్రభుత్వపు వట్టును పెరింపుమన, గవర్నరుగారు ఆధికార సభ్యులనుండి నియమించిన ఏకగ్రీవముగ గవర్నరు యంగీకారము నయినను ప్రభుత్వమువారు బడయకలసవును, అట్టి శాసనముల జేయక మునుందుటచే నెట్టి ప్రమాదమును గలగ నేరదని మా యభిప్రాయము."

ఇంతకన్నను చక్కగ ప్రత్యుత్తర మొసగుటకు వీలుండదు. భిన్నాభిప్రాయములగు ప్రజానియంత్ర సభ్యులందరుగలసి ఏకగ్రీవముగ నక్కర లేదనడి శాసనముల గావించుటచే శాంతి ప్రబలుటకు మార్గము, దాని కెక్కుడు భంగము కలుగునని చాలెటు శాసననిర్మాణము తెలుపకయే తెలుపుచున్నది. చాలెటు శాసన నిర్మాణమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారిొక నిదర్శనముగ జూపుటచే, వారివాదము మరింత దుర్బల మగుచున్నది. ఈ సందర్భమున సర్ శంకరరానాయుగారు గూడ చక్కని సమాధానములు నొసగిరి.

"నాతోటి సభ్యులు, సామాన్యశాసనసభలో తమకు గలిగిన యితరీయ సుభమును నిదర్శనముగ తెలిపి. ఇందును బట్టి ప్రభుత్వపు కార్యమును ప్రజాప్రతినిధు లెల్లప్పుడును తోడ్పడుదు రను సమ్మతమునకు తావులేదని, వారినిశ్చయము.

ఏకగ్రీవ మగు ప్రాతినిధ్యమునకు కారణమయిన, ప్రభుత్వపు వట్టును మిగులవివాదగ్రస్తమయిన దనుటకు సందియము లేదు. అట్టిరీతి, ఆధికారుల సంయుక్తాభిప్రాయమునకు, ప్రభుత్వాభిప్రాయమునకు ఊహించి నిలవ యుండునని గ్రహింపవచ్చును. మార్తే ప్రభుత్వ ఇండియా ప్రభుత్వమున కంపిన సుదేశ్ పాత్యములు శాశ్వతమగు స్వరూపును దిద్దుచున్నది. 1909 నవంబరు నందే శాసన, రాష్ట్రీయసభలలో ఆధికారసభ్యుల యధిక సంఖ్యలతో లింగతలెని ప్రాయము, ఆధికారులందరును నేకగ్రీవముగ నేలవచ్చును కైదును ప్రాతినిధ్యమును గవబయు నెడల, దానిని విలమించుట వాంఛనీయ మని మార్తే ప్రభుత్వ తెలిపెను."

ఏ సంస్కరణములు సమకూరినను, సమకూరకున్నను, ప్రజాప్రతినిధి సభలలో మరియొక చాలెటు శాసనమును గావించుటకు వీలులేకుండ తగిన రక్షణోపాయములు యుండెడి సంస్కరణములు దేశమునకు లభించి తీరవలయును. లేనియెడల సంస్కరణముల వలన యనుమతయినను ప్రయోజన ముండజాలదు. ఈ సత్యమునే, శాంగ్రెసు సంఘవత్తమున సాక్ష్యమిచ్చుచు, గా. వి. జె. వతులుగారు జాయింటుకమిటీవారికి వివేదించిరి. జన్మస్వాతంత్ర్యములను, సంస్కరణ శాసనము తప్పక కాపాడవలెను. ఆకారణముచే భారతీయులు ఇండియా ప్రభుత్వ సూచనల కొడబడజాలరు. ఏటివై ప్రజల యసమ్మతిని దృఢముగ తెలుపవలసియున్నది. ఇనియే హిందూ దేశమునకు సిద్ధించుచో, శంకరరానాయుగారు తెలిపినట్లు, సంస్కరణ ప్రధానముననే మానినైచుట శ్రేయస్కరము. శంకరరానాయుగారు ప్రాసిన యీ క్రింది వాక్యములను చదువరులు ముఖ్యముగ గమనించి, సంస్కరణ విధానమును చక్కబరచుటకై దృఢప్రయత్నములగు నలుపుట శ్రేయస్కరము.

"కాననిర్మాణ సమయ సభ్యులలో బాధ్యతను పెంపొందించు నని యంగీకరింపక, తుపాలన తుపానును తగ్గుననియు, అంతచేత గవర్నరుగారి కెల్లప్పుడును కంటిలో కత్తులు కైచిగొని ప్రజాప్రతినిధుల కార్యములను పరిశీలించుచుండవలయుననియు, తలందుటజూడ, గవర్నరుగారిొక్కరికి మాత్రమే నుపాధికార బాధ్యత వట్టి: దని నిర్ధారణ యగుచున్నది. ఇందుమూలమున ఒక్కరినియే సుప్రభు మనుచున్నది. దేశక్షేమముకొరకు, యిట్టి సుతుదిత శాసనసభల ననితీర్చివేలి, గవర్నరుగారికి నిరంతరకాధికార బాధ్యతలను ప్రార్థన నిచ్చుటయే మేలని తోచుచున్నది."

గ్రాండు కమిటీలో గవర్నరుగారితో కలసి ఆధికారసభ్యులధిక సంఖ్యాకులుగ నున్నను, ఆధికారసభ్యులందరును సభలకు హాజరుగాలేక బోవచ్చునని ఇండియా ప్రభుత్వమువారి సూహించుచున్నారు. ఇదివర కుండిన యనుభవముబట్టి సభల కధికార సభ్యులందరు హాజరు కారని తలచుటకు వీలుండదు ప్రాతినిధువేళ కయినను, వీరు సభల కరుదెంతురు. అసభికార సభ్యులు దూరమునుండి ఎల్లప్పుడును సభలకు తక్కువ హాజరుగదురని తలంచుటకు వీలుండదు. మద్రాసు శాసనసభలో గవర్నరు గారి 18 మంది యుద్యోగసభ్యులుండవలయు నని, సాతుబరో సంఘమువారు సూచించి యుండ, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వీరిలో ముగ్గురు హాజరుగారని తలచి 15 మంది ఉద్యోగ సభ్యులను మాత్రమే లెక్కపెట్టుచు, గ్రాండు కమిటీ మొత్తపు సంఖ్యను కిక్కిరింపిరి. ఇండియా ప్రభుత్వ సూచనలకు సమ్మతించక, మాంటుఫర్డ్ నివేదికను సమర్థించుచు, సర్ శంకరరానాయుగారు భిన్నాభిప్రాయమును తెలుపుటచే, భారతీయులు ప్రభుత్వ ప్రచురణ మందలి కారణాభాసముల నేమాత్ర మంగీకరింపక, ప్రజాశయములు సఫలమగువరకు తమ దృఢ నిశ్చయమును విడనాడకుండు రని విశ్వసించెదము.

బర్తారాష్ట్రము
సర్ రెజనాల్డు క్రాడక్కుగారు ప్రతిపాదించిన సంస్కరణ విధానము బర్తారాష్ట్రలో ప్రజాంగీకారమును బడయ లేదనుట స్పష్టము. క్రాడక్కు విధానమును సమర్థించుటకు రంగూనులో ప్రత్యేక సభ జరుపబడెను. సభాధ్యక్షులును గౌరవనీయులు నగు యూపోథా అనువారు పోలీసువారి సాయముతో సభకు తీసికొని పోబడవలసి వచ్చెనట! ఈ సభజరిగిన పిమ్మట, బర్తారాష్ట్ర సభలో సభ్యులగు గౌ. యూపోథాగారును, సామాన్య శాసన సభ్యులగు గౌ. యు. బోటోగారును బర్తారాష్ట్ర విశ్వాసము గోల్పోయినట్లుల నొక బహిరంగసభలో తీర్మానింపబడెను. అన్యరాష్ట్రాభిప్రాయములు జారకుండ బర్తారాష్ట్ర తక్కువట్టుయొగ సందక్షించబడినను, కాలస్యభావము మారాష్ట్రవాసులలోను నూతనాభిలాషులను జనింపజేయుటలో వింత ఎద్దియు లేదు.

ఫోరు సెంటుజారిగ జేటు
5-8-1919
మునసబులు

మొ. కడ్డా: డేరాబా: శంకు: గారిని గుడివాడకును మొ. ద్వారా: భువిపాటి కృష్ణమూర్తిగారిని, బరంపురమునకును దిక్కుప్రయత్నములుగా నియమించిరి. మొదటివారు ప్రిన్సిపలు రెండవవారు అడివనూ యస్సలుగా నియమింపబడిరి.

పాఠశాలల యనస్సెక్రరులు.
మొ. ఇ. సరసింహంగారు 25-1-19 మొదలు 18-4-19 లేది ఆఖరువరకు రాజుపేట రేంజీకి నలు ఆసిస్టెంటు యనస్సెక్రరుగా పనిచేసిరి. మొ. కే. వి. ఆవాకర్కగారు జెంపారెగ గురువారరేంజీకి మొ. జి. పోమ్మగారు చింతలపూడి రేంజీకి, ఆర్. లక్ష్మణయ్యగారు జమ్మలపడుగు రేంజీకి నలు ఆసిస్టెంటు యనస్సెక్రరులుగా నియమింపబడిరి. కే. హనుమంతరావుగారి చదివి (పశుత్వము నిలువబడినది).

జిల్లాబోర్డు.
మొ. జి. జి. వీరరాఘవాచారిగారు శిక్షానజిల్లా బోర్డుకు అధ్యక్షులుగా నియమింపబడిరి.

తాలూకా బోర్డులు.
పెనుకొండ తాలూకాబోర్డులందు సభ్యులుగా ఏభా స్కరప్పగారిని (ఆమరాపురం గుడిబండ పట్టణమువారు నియోజింపిరి. గుంటూరు తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా మల్లెల శివరామ స్వప్నయ్యగారు నియోజింపబడిరి ఆత్మకూరు తాలూకాబోర్డుకు న. గునినెట్టి రాసయ్య శ్రేష్ఠి, మలపాటి రామచంద్రప్ప వాయుడు, కరణం పద్మనాభుడుగారు సభ్యులుగా నియోజింపబడిరి.

మ్యూసిసి పాలిటీలు.
బర్తారాష్ట్ర రావుహదకు ఏ. గోపాలస్వామి మొదలగు గారు బండ్లలో క్రమంగా పోటరంగయ్య నాయుడు గారు మ్యూసిసిపలు కౌన్సిల్లుగా నియమింపబడిరి.

పోలీసు.
విలియం హెన్రీరైలుగారు గుంటూరు జిల్లాకు నూతనై టైంటుగను, మహమదు జయన్తీకసా హాయి బహదరుగారు పల్నాకిమిడి నలు డివిజనుకు, (డిప్టీ మాజర్స్) ఆధికారిగా నియమింపబడిరి.

ఆంధ్ర వైభావన స్థాయిసంఘము:—చాలె సెల 27-వ తేదీని వినుకొండ నరసింహాచార్యులగారి యధ్యక్షతన తెలలిపురమున స్థాయిసంఘసభ జరుపబడినది. చెంగల్పట్టు, పెల్లూరు, గుంటూరు, కృష్ణామండలముల నుండి సభ్యులు వచ్చిరి. అవ్వమాండ్ర వైభావన మహావనసభను మాఖమానము పరకు గలగదువుతో గుంటూరు మండలమువారి రావ్యనిందిరి. సభ కేటపాలెములో జరుగును. తల్లినిధులకు తిరువాయల రుమును నిర్ణయింపబడినది. ర. వంకటప్పయ్యగారిని సహాయ కార్యదర్శిగను దేశయజనం కే. కృతాచార్యులగారిని కోశాధికారిగను ఎమ్మకొసిరి. చిత్తు తీర్మానములును. అధ్యక్షుల నిర్ణయమును తెలిపి నిర్ణయమును ఆహ్వాన సంఘమువారు జేయవట్లు తీర్మానించ బడినది.

భారత గాజ్యాంగమంత్రి బంపబడుట

7. ఇవ్వు దోల సంస్కర్త పీఠిక వర్ణనాను. నివేదికను సరిగ ననుసరించిన యెవల గాగ్రిందు కమిటీలో అధికార కఘ్యులకు 100 కి. 17 వంతున గవర్నరు సెయోజింపవలయును. ప్రభుత్వ నియంత్రులగు అధికార కఘ్యుల తీగినంత మందితరు ప్రకా నియంత్రులగు అధికార యల వై గవర్నరు ఆధారపడి యుండవలను. ఏ కా న న నై న న యెంత అవసరమని గవర్నరువకు దో చి న న్న, అ చి

(వి) గ్రాండు మిటీ పరిమాణము	89	87	42	89	28	88	23
(సి) కావలసిన నియంత్రణము	20	19	22	20	15	17	12
(డి) కావలసిన ఆధికారులు	13	12	14	13	10	11	8
(ఇ) ఆముఖ ఆధికారాల సంఖ్య	18	17	19	17	15	15	11
(ఎఫ్) కావలసిన ఇతరాల సంఖ్య	7	7	8	7	5	6	4
(జి) ఆముఖ ప్రభుత్వ నియంత్రణలు	6		5	5	6	9	5
అనధికారులు							

సభాసమాకు లగు గవర్నరుజనరలుగారికి వివిధరాష్ట్రముల పరిపాలన మెక్కువైయు జూచిరిన మామూలను జేయఁజరిగిన గౌరవము గలదు గావున, తమ కాసనములను జేయుచు నిమిత్తము గవర్నరుగారి కావశ్యకముని తోచు గ్రాంధుకమిటీ అవసరమైనది కాదని మా ముదటి నివేదిక నుందలి భిన్నాభిప్రాయ ప్రకటనముగా నేను తెలియబరచితిని. ఆకారణముల వల్లనే నేనీటి చ్యుతవర్తనము చేయుట అవసరమైతేను, ఇటీవల పూజాబుగ్గ జరిగిన అల్లగురూ కారణముల వల్లనే నీటి బలవత్వములు, అయిన గ్రాంధుకమిటీ సెలవొప్పునకువత్తడది మాంటేకు మెక్కువైయు నివేదికలో తెలిపినదిని సెలవొప్పునందలయును గాని వాంఛనోద్యమ లివును నూదియ రీతి నుండనూడదని వాసిక్వితాభిప్రాయము. ప్రస్తుతపు రాష్ట్రీయ కాసనసభలలో అనధికార ఉద్యోగము ప్రభుత్వరాయక సభ్యులసంఖ్య తేలారతవ్యయములకు గలిగియున్నచో అట్టి తారతమ్యములందుననే గ్రాంధుకమిటీ నిర్ణయములవలయునని వారు మెక్కువైయు చెప్పియుండిరి. నియోజకాధికార నిర్ణయ సంఘమువారు పథ త్తెలుండవలయు ననియు వివరముగ తెలుపుచు జేసిన నూచనములు జూచి వాసనోద్యమ లు మొదటినూచనల విడవాడి ఇప్పుడు క్రొత్త నూచనము తెలుపుచున్నాడు. ఈ క్రొత్తనూచనమునూడ అంగీకారములు కావని వాసిక్వి ప్రాయము. గ్రాంధుకమిటీ యందలి సభ్యులసంఖ్య కాసనసభ మొత్తపుసంఖ్యలో నూటికి 40 మొదలు 50 వరకుండవల యునని మాంటేకు నివేదికలో తెలుపగా అట్లుండుటకు మీతదయ పూజాబుగ్గ నూటికి 81 వంతులచొప్పునను, బె గాబులో 81 వంతుల చొప్పునను కిక్కిన రాష్ట్రములందొకకు తక్కువగను ఉండవలయుననియు వాసనోద్యమ లునున్నాడు. అధికారసభ్యుల సంఖ్యను హెచ్చించవలయునని నూడ వారు చెప్పుచున్నాడు. ప్రస్తుతసభలలో ఉద్యోగీయ అధికార సభ్యులవల్ల కెంతవ్యత్యాసమున్నదో గ్రాంధుకమిటీగారుడ నట్లనే యుంచు నిమిత్త మీనూచనము జేయవలయున్నది. గ్రాంధుకమిటీలలో నూడ అధికారసభ్యుల సంఖ్య అధికముగ నుండవలయునను నూచనము సంస్కరణ ప్రణాళికకర్త లంగీకరించక పోవుటకును, గ్రాంధుకమిటీ నూచనపథలసంఖ్యకు నూటికి 40 మొదలు 50 వరకుండవలయునని నిర్ణయించుటకు వెండు కారణములు గలవు. సాంఘికనియోజక వర్తములకును, ప్రత్యేకనియోజక వర్తములకును సామ్య నియోజక వర్తములకును నూచనసభలందెట్టి ప్రాతినిధ్య మీ జుడినదో అట్టి ప్రాతినిధ్య మాత్రము నకు భంగము గలుగకుండ గ్రాంధుకమిటీ నిర్ణయించుట కధువపక్షము నూటికి 40 మొదలు 50 వంతుల చొప్పునైన సభ్యులసంఖ్య యుండవలయుననియు, అధికారుల సంఖ్య నింకను తగ్గించవలయుననియు వారాలోచించిరి. వాసనోద్యమ గురీయమును పాటింపరు. సంస్కరణ ప్రణాళిక ప్రకారమును, వాసనోద్యమ లు నూచనల కార మంతకంటె విశేషముగను, గ్రాంధుకమిటీవారు విచారించవలసినవన్న కాసనముల ప్రామాణ్యతనుబట్టి అన్ని సంఘముల వారికి ప్రత్యేకప్రాతినిధ్య మిచ్చుటకర్తవలయును. అందుచే ఈమిటీ యందు నూటికి

మారకపు ధర

బొంబాయి వ రక్త సంఘమువారి యభిప్రాయము

మారకము గురించియు, కరెన్సీ గురించినయు ముంపు అవలంబింపవలసిన విధానము విషయము బొంబాయి వరక్త సంఘమువారు తమ యభిప్రాయములను ప్రకటించిరి. ఈ విషయమునంతయు ఒక మాటలో చెప్పటకు నీలుకదు. ఎన్నియో సంకతుల నాలొందింపవలయును. సంస్కృతికరముగ గాని సంపూర్ణముగ గాని దీనిని యోచించుట కష్టము. ఎరువుతి దిగు మతి దారుల దృక్పథము యేకముగ నుండదు. అందువలన నిట్టి క్లిష్ట సమస్యను గురించి వరక్త సంఘపు సభ్యు లేకాభిప్రాయ మియ్యకాలరు. మారకపు ధరను కృత్రిమమున నయనరము కలిగినయెడల వ్యవసాయదారుల లాభి నష్టముల నాలొంది దానిని చేయవలయును. పరిపరమందున్న ధరలకు వ్యవసాయ దారులు భరితవర్ణమునండి నరకును యెగుమతి చేయుటకు కష్టముండవలయును. ఆకీర్తినిబట్టి వారి లాభి నష్టము లుండును. మారకపుధర నిలకడగ నుండుట యుక్తముగాని లోకములో నున్న పెండ్లి స్త్రీని పరిపూర్ణముగ పోకిరించి చివరకు మారకపు ధరను నిర్లితము చేయవలయును. మారకపుధర యిలావుగ నిలకడగ నుండునట్లు చేయుట వరకులకు యుక్తము. ముందు ఇంచువిషయమై అవలంబింపవలసిన విధానమునకు మొదలుకొని స్థిరము లెట్లున్నవో గ్రహించుట యుక్తము. అంతవరకును యేకపక్షి నవలంబించవలయునో దానిని సాధ్యమైనంత త్వరలో తెల్పడించుట మంచిదని కమిటీ వారభిప్రాయ ముచున్నది. పెండింగు గారమును జేయుట నిలకడ చేయుదురు. వారియు చేసిన మనకేయని యూరకొనుటకు నీలుకదు. క్వలో మొదలుగారము దిగుమతి యగునను నవ్యక్తము లేక పోయినను వానిదిగుమతి కుండిన ప్రస్తుతపు అభ్యంతరములను సాధ్యమైనంత త్వరలో పీసీ చేయ వలయును. 1916-17 వ సంవత్సరములో మొత్తము మీద 45 లక్షల పౌణల బంగారము మనకీళ్ళు గనులనుండి యెత్పి త్రిశయ్యెను. క్రొత్త బంగారపు స్టాండర్డు నేర్పగది దాని కీబంగారమును మద్యుగ వినియోగింపబడునా లేనా ప్రజలు బంగారము కావలయునని కోరినప్పుడు దానినితాత్కాలికముగ వాడి వారిని కొంతవరకు తృప్తిపరచుటయూ యను విషయమును వరిలనచేయుట యుక్తముగ నుండును. కొన్ని విషయములలో ప్రభుత్వ వారి నియంత్రణాధికారము అవర్తక దాతకేమే. దానిని సాధ్యమైనంత త్వరలో యానవలయును. ఇప్పుడు ధరలను వారు నిర్ణయించిరి. దానికి చాలా ఆక్షేపణలున్నవి. ఎరువుతనరక్తము ముండినవిక్రయంపరచిన వచ్చును. మారకపు బ్యాంకులు మామూలు రేట్లకు సామ్యుయ్యును. వారు తక్కువకు అడిగినరు. అప్పుడు వట్టికొని ముండిన ఆమ్మకొలన కచ్చుకు.

తూర్పు ఆఫ్రికాలోని వ రక్తము.

తూర్పు ఆఫ్రికాలో వ రక్తము విషయమై వారు తమ యభిప్రాయమును తెలిపిన వరక్తపు కమిషనరు నేర్పవలయుటలన లాభిప్రాయముగ నుండవచ్చును కాని వరక్తపు కంపెనీని పెట్టుటవలన అనుకూలముగ నుండదు. ఇదివరకు తూర్పు ఆఫ్రికాలో వ రక్తముచేయు వారందరు దీని కొత్తకొనరు. తూర్పు ఆఫ్రికాలో నుండిన వరక్తకాకాళములను భారతవరక్తము గ మనింపక పోవుటలేదు. ఒకటి తిగిన్న యథాప్రకారము కచ్చువు పోవుచుండినప్పుడు వారు వరక్తము ప్రారంభించి లాభము పొందుటకు సాయరక్తము కలదు. వారందరు నిర్ధముగ నున్నారు.

వ రక్త సంఘముల సభి.

1920 సంవత్సరములో వ రక్త సంఘములసభను జరుగవలయునని బొంబాయి వరక్త సంఘమువారు కోరుచున్నారు. విరోపియను వరక్త సంఘము మొదటిసభను జరుపుకోవలయును. దానిలో సింహళములోని సంఘము చేరవలయును. భారతీయ వరక్త సంఘములలో యుక్తమైనవి ప్రతినిధులను పంపునట్లు ఆహ్వానము చేయు విషయమును చర్చించుట మొదటి కార్యక్రమమై యుండవచ్చును.

ప్రస్తుతపత్రిక స్థలహా.

మన కరెన్సీనిబట్టి కొంతను విక్రయించి దానికి బదులుగ రూపాయలు (పెండినాజెములు) పుచ్చుకొను విషయమును యోచింపవలసినదని ప్రస్తుతపత్రిక వాయుచున్నది. ఇందువలన చాలలాభము వచ్చును. రూపాయలు చేయుటకు పెండితల ఇబ్బందిపడుటయు కద్దును.

40 మొదలు 50 కంటే తక్కువమందిసభ్యులుండవూడదు. వా సోదర సభ్యుల ప్రకారము గ్రాండు కమిటీలో ప్రస్తుతమున్న కానసభ్యులలో కన్న తక్కువమంది సభ్యులుండరు. దానివలన ప్రభుత్వము ప్రభుత్వ కానసభ గానించుటకు ఇప్పుటి సభ్యులొకటి సభ్యులనుకూడ కాలవు. తమ ముచనను గట్టింపుకొనుటకు ప్రతికమిటీ సమావేశమునకు ఉద్యోగ సభ్యులందరు హాజరుకావలసియు ప్రజానియత్త సభ్యులందఱును తప్పక హాజరుగూడరనియు వాసోదరసభ్యులు ప్రతిపాదించుచున్నారు. ప్రభుత్వ కార్యములకు కొనసాగించు కొనుటకు నిష్పూరులు, ఆంగ్లో హైందవులు, జేకీయత్త ప్రభులు మొదలగువారి ప్రతినిధుల సహాయము వడయుటకు వారికివచ్చుములేదు. సంఘములో పూర్వసాంప్రదాయ బద్ధులగు వారివై వాధారపడుటకు నీలుకదని వారలకొనుచున్నారు. ఇతియగాక ప్రజానియత్త సభ్యులందఱును ప్రభుత్వమునకు ప్రతిపాదముగా నుండురని వారియభిప్రాయము. ఇట్టి యూహలను వెల్లెచ్చుటకు మనకు హక్కులేదని వాద్యభిప్రాయము. పొతుబగోసంఘమువారు నూచించిన ఉద్యోగ సభ్యుల సంఖ్యను వీరంగీకరించెనుగాని గాగిండుకమిటీ నిర్వాణము కొంతకై అసంఘమువారు కాచించిన ముచనలను వీరు తిరక్కురించుచున్నారు.

వా సోదరసభ్యులు తెలిపిన ముచనలను మరకొన్నిటిని గూడనే సంగీకరింపజాలరు. కానసభ్యుల రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము వై అధికారము జపించువో మహాలనా కరియాయు అగ్రునని వీరు హించుచున్నారు. ఇట్టి యూహకు వాకెక్కడను అధారము కన్పింపదు. ప్రజానియత్త సభ్యులు ఇదివరకు గలిపిన కృషిని బట్టి తద్వ్యతిరేక మగు యూహనుచేయుట న్యాయము. కానసభ్యులు సభ్యులలో వాధ్యులను గలిగించునని మనము కలంకక ఆవి తరికాలనా పరిమాణమును ఎల్లప్పుడును తగ్గించుచునే యుండుననియు గీతర్చుగారు ఎల్లప్పుడును కంటిలో పొత్తులు వైచుకొని సభ్యుల చర్యలను పోకిరించుచుండ వలసినదనియు కలంకుటచూడ గవ్వరు గావొక్కరికే మహాలనా వాధ్యులకట్టి నట్లు గాగించుచున్నది. ఇందును బట్టి ఒక్కటే యూహకుట్టు అనికాకా లుండుచున్నది. జేకీయము కొంతకై కానసభ్యులను అసలే దద్దురించి గవ్వరు గావొకరి నిరంకుశాధికార వాధ్యులను నొనగటయే మేలనీయించున్నది. కాని అట్టియజ్ఞకము కన్పించుటలేదు. సంస్కరణముల ముఖ్యోద్దేశ్యము ప్రభుత్వమున ప్రజల కనుకూల మగుకట్టొందించుటను, కానసభ్యులకు స్వాయత్త ప్రజాయత్త కాఖల పరిపాలనమై నిబాధికారము నొనగటయు ననుట లేదు తెల్లమే. అందుచే కానసభ్యులు తమ వాధ్యులను సుకమముగ నిర్వహించుటల ప్రాప్త్యావశ్యకమనీ యున్నది. సామాన్య విషయములన్నిటిలో గవ్వరుగారు కానసభ్యుల వైపును ననుకరించియే ప్రవర్తించుట ఛావ్యము. స్వాయత్త కాఖలలోగూడ సాధ్యమగు సంతకరకు కానసభ్యుల మూలముననే కానసముల గానించుట ఛావ్యము. తనకుగల "స్ట్రీకీటు" అధికారమును అందుక మాత్రమే యుపయోగించుట గవ్వరు ధర్మమై యున్నది.

గ్రాండు కమిటీల కథలను తరచుగ జరపవూడదు. ప్రతిగ్రాండు కమిటీ సభ యందును ఉద్యోగ సభ్యులందఱును ఏల హాజరుకావో వాకు తెలియదు. ఏకకాలమందు ఒక్క కమిటీమాత్రమే నూవేశమగును. కానసభ్యులలో ఉద్యోగ సభ్యులు సాధారణముగ హాజరుకాకండ నుండరు. వేరేయ గ్రాండు కమిటీలను వేరువేరు రకముల మనస్సుల నేర్పాటు చేయుటకుగాని అధికార సభ్యులు ప్రభుత్వ కార్యములకు తోడ్పడదను నవి కార్యసమితిగాని గ్రాండుకమిటీ సంఖ్యను వికరీకముగ పెంచుట అవసరముకాదు. ప్రతి కానసభ్యుయందును కొంతమంది ప్రభుత్వ నియమితులును మరకొందఱు ప్రజానియత్తమును, ప్రజానియత్త సభ్యుల అభిప్రాయములతో కీకీధింపకుండినటుల మనకు తెలిసియే యున్నది. భావికాలమున భేదాభిప్రాయముల మరంతగ పెరిగి తీరును. అధికారసభ్యుల అధిక సంఖ్యలకు తొలగించుట, అప్పుడు మిగిలిన సభ్యులలో కక్షలు బయలుపేరి ప్రజానియత్త సభ్యులలోనే భేదాభిప్రాయములు ఉండవచ్చును. అనధికార సభ్యులలో వికమత్తము ఉండవచ్చును. సామ్రాజ్య కానసభ్యుల ఇటీవల గలిగిన అనుభవమునూర్చి వాసోదర సభ్యులు వివరించిరి. ఇందువలన అనధికారసభ్యుల తరకును ప్రభుత్వకార్యమునకు తోడ్పడుదురని విశ్వసించుటకు నీలుకదని వీరభిప్రాయము. ఎల్లరలో నేకగ్రీవమును ప్రాతిపక్ష్యము రగుల్కొల్పుకొనెన

ప్రభుత్వకార్యము మిగుల వివాదగ్రస్తమైన దనుటకు సందియములేదు. ప్రజలకిష్టములేనిదే వారివై నోక కానసభ్యులు తొప్పించి జేసెడి ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయమునకు ఎంతవిలువగలదో అనధికారసభ్యుల సంయుక్తాభిప్రాయమునకు నుక విలువ యుండును. ఈ సందర్భమున యాత్రే ప్రభుత్వ ఇండియా ప్రభుత్వము వారకపేస సందేశములోని వాక్యములు వాకు స్మరణకు వచ్చుచున్నవి. రాష్ట్రీయసభ్యులలో ఉద్యోగ సభ్యుల సంఖ్య అధికముగ నుండ నవసరములేదని ఆతను 1908, నవంబరు సందేశమున నిర్ణయించెను. అధికారసభ్యులందఱు కలసి ఒక కార్యము చూడ దనునపుడు దానిని కొనసాగించుట వాంఛనీయుము కాదని ఆయన నూచించెను. ప్రజాభిప్రాయ మింకను బలమై ప్రభుత్వము వారు ప్రజాభిప్రాయము ననుసరింపవలసిన కరుణము ఆసన్నమగుచున్నపుడు మార్కెగారి వాతము ఎంత అవసరమైనదో గ్రహింపవచ్చును. నేను నూచించిన కారణములు సరియగునెడల మాంటు ఫర్న నివేదికముయొక్కయు, సౌతు బగోసంఘ నివేదికము యొక్కయు ముచనలను అంగీకరించుట నులభము. సౌతు బగోసంఘమువారి ముచనలను సరించి కానసభ్యులు నిర్బంధబడువో నూటికి 40 మొదలు 50 వరకు సంఖ్యలగుల గ్రాండు కమిటీలను నియమించుటలో నష్టమేమియులేదు. గవ్వరు గారునియమించెడి అనధికారసభ్యులను పృథక్ నియమితుల నుండియే గ్రహింపవలసిన అవసరము లేదు. మాంటుఫర్న నివేదికమందు గవ్వరు గారు ప్రజానియత్త సభ్యులను నియమింపగూడదని ఎక్కడను చెప్పబడి యుండలేదు. ప్రజానియత్తలలో తమకు నవ్యక్తముగలవారినే గవర్నరుగారు నియమింపవచ్చును. కానసభ్యుల వారి అధికారములను తొలగించి గ్రాండుకమిటీయాలయగ అవ్వల్సిన సంఖ్యలగుల ప్రజానియత్త సభ్యుల సహాయంతో గానించెడి కానసముచెడ్డ కానసములై యుండవలయును. అనధికార సభ్యులలో నోక్కరైనను ఆ కానసములను అనుకూలరు లేనపుడు ఆ కానసములను కాచింపకుండుటయే సర్వోత్తమమని నేను ఖండితముగ చెప్పగలను.

ఇట్టి అభిప్రాయములు వాకుండుటచే సంస్కరణ నివేదికయందు మార్పుల జేయ నెంచెడి వా సోదర సభ్యులతో నే నేకీధింపజాలనందులకు చింతించుచున్నాను.

28 మే, 1919. సి. కంకరన్నాయరు.

చెన్నపురి కానసభ్యు.

ఈనెల 12 వ తేదీన సభాసమావేశము జరుగును సభ్యుల సంపూర్ణ కట్టిక.

నియోజిత అనధికార సభ్యులు.

దివానుబహదరు పిట్టి త్యాగరాజుశ్రేష్ఠి రిరెండు ఇ. ఎం. మెక్కయ్యలు, సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజు, కొండా నేంకటప్పయ్య పంతులు, రావుబహదరు టి. బాలాజీరావు నాయుడు, పి. నీరావ్రా, డబ్ల్యూ. విజయరావులు మొదలయ్యరు టి. వి. నరసింహయ్య, వి. మాధవరాజు, ఎలియసంబుని (కొల్లంగోడు), రావుబహదరు వి. కే. రామానూజాచారి, రాయుబహదరు టి. ఎన్. పి. కిశోరనంజీ, పితాపురంరాజు, రావుబాదు రాజా, బి. వేంకటపతిరాజు, టి. ఆర్. రామచంద్రయ్య, భానుసాహెబు హాజీ అబ్దుల్లాహాజీ కాసింసాహెబు బహదరు, యాకూబుహుస్సేను సాహెబు బహదరు, భానుబహదరు. ఎ. టి. జి. ఎం. అహమదు కింది మరకాళు, సర్ గార్డను ప్రేజు, జే. హెచ్. ధోంగరు, జి. పి. రిచ్చనసను గార్డు.

నియమింపబడిన వుద్యోగసభ్యులు.

పి. జె. జి. కాంప్లె. సి. వి. ఇ. ఎస్. కాట్న, ఆర్. డబ్ల్యూ. జేవిను, మేజరు జనరలు జి. జి. గిఫర్డు, సి. ఎస్. వి. ఎల్. టి. హరిను, డబ్ల్యూ. జే. జే. హాలీ, ఆర్. తిటిలు హాయిస్సు, ఇ. ఎస్. లాయడు, ఎన్. ఇ. మార్కెరియాంట్స్ సి. వి. ఇ. ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు (అడ్వోకేటు జనరలు) గార్డు.

నియమింప బడిన నిరుద్యోగులు.

టి. పి. అరుమనాథ పిళ్ళ, ఎం. సి. రాజా, ఎం. డి. జేతదాను, దివానుబహదరు టి. జే. కి. చారి, హెచ్. హెచ్. జి. మిచెలు, రావు సాహెబు, ఎం. సి. ముత్తయ్య నెట్టి, భాను బహదరు ఎన్. మహమదు వుస్సాను సాహెబు బహదరు, రావుసాహెబు టి. సుబ్రహ్మణ్య శ్రేష్ఠి, పర్లాకి మిడి జమిందారు, బొబ్బిల్లి రాజా, టి. రిచ్చిండు, రావుబహదరు ఎన్. నువ్వారావుగార్డు.

విదేశతంత్రీవార్తలు

(రైతు - ఏకేసీ)

లివర్పూలులో దోపిడి

పైసకులను పిలిపించుట

లండను, ఆగస్టు 4:—లివర్పూలు రాష్ట్ర లివర్పూలు పట్టణములోని దుకాణములను అల్లరిముఠా దోచుకొనెను. అందులో శ్రీమదాదేవ గలరు. కిరాబా దుకాణములను నగల దుకాణములను, జోళ్ల దుకాణములను, వారు కొల్లగొట్టిరి. అది పట్టణములో రోడ్డు మందలములో నున్నది. వారు యథేచ్ఛగా నుంచరించిరి. శ్రీమతి పిల్లలు వారిచేతనుండి చపటాలమీద కూర్చుండిరి. వారు దోచుకొనినవిను జోళ్లను తొడుగు కొనుచుండిరి బట్టలను కట్టుకొనుచుండిరి. వారు తమకు సరి పోనివస్తువుల నవతల పారవేయుచుండిరి. సంగీతపు నైపులను దుకాణములనుండి బయటకు లాగుకొని వచ్చి అల్లరిముఠాను కలుపులలో చేరి సంగీతము పూర్వంబుండిరి. కాని ఆహారసామగ్రిని అమ్మ దుకాణములో తొరబడి దోచుకొనుచుండిరి ఒకగుంపును పోలీసువారు చుట్టవేసి కొందరిని పట్టుకొనిరి. పోలీసువారు కర్రలువెట్టి కొట్టి మూడు నిద్రగొట్టిరి. వారిలో 28 మందిని పట్టుకొనిరి. వారిని విడిపించుకొని పోలీసులను అల్లరిగాండు ప్రయత్నించిరి కాని వారిటల పాగిరాతారు. వైద్యులు తుపాకు లాకబాదు చేర్చిరి. వారిలో నెవరికిని దెబ్బ కగుల లేదు. వైద్యులు మూడుతో తలదడిపప్పుకు వారు పక్క పీఠులలోనికి పారిపోయి తిరిగి పీఠులలోనికి వచ్చి దోచుకొనటం కారణించిరి. తెల్లవారుట్ల 4 గంటలకు దోపిడి తగ్గి పోయి ఆదివారమున యమున తిరిగి పూర్వ రంధ్ర మయ్యెను. వాహులు రోడులోని సీసాల దుకాణమును దోచుకొనిరి. వైద్యులు రెండు మోటారులలో నచ్చి వారిని పట్టుకొనిరి. వైద్యుల మీద, మూడు రాళ్లు దురించి. వైద్యులు వెకి తుపాకులు (వేల్చిరి. ఒకడు మోటారు బండి మీదకు దిగి వైద్యునిచేతిలోని తుపాకీని లాగు కొరవలచెను పోలీసులు భయపెట్టుటకై ఒకటి రెండుసార్లు తుపాకులకు వేల్చిరి. కాన అందులను ప్రయోజనములేకపోయెను. తరువాత ఇద్దరు ఒకనిమీద తుపాకీ వేల్చుగా నతడు కిందపడి పోయెను. ఆతనికి స్వల్ప తప్పిపోయెను అతనిని వైద్యులకు తీసి కొనిపోయిరి. 200 మందిని పట్టుకొనినను 1600 మందివైద్యులను పట్టణమునకు వచ్చిరి. పట్టణములో నెవ్వరికి భంగము కలుగదని అధికారులు వైర్యముగ నున్నారు. పట్టణములోని ముఖ్యభాగము నింతవరకు వైద్యులు రక్షించిరి.

సమైక్యకట్టుమనికొరట.

లివర్పూలులోని కార్మిక పక్షమువారు సభచేసి పోలీసు సంఘముతో సానుభూతి చూపుటకై ప్రతివారిని పని మోసివేయమని కోరుటకు తీర్మానించిరి. వర్తక సంఘముల విషయమై ప్రభుత్వమువారుచేసిన దానిని ఆక్షేపించుటకు ఇట్లు నిశ్చయించిరి.

బర్మిన్ హామ్స్లో దోపిడి.

బర్మిన్ హామ్స్లో నూరుమంది పోలీసువారు పని మోసివేసిరి. అక్కడ గత రాత్రి యెక్కువగా దోపిడి జరిగెను. దోపిడి తిరిగి ప్రారంభమగుట.

లివర్పూలు : దోపిడి తిరిగి నిన్న సాయంత్రము ప్రారంభమయ్యెను. కాని పోలీసువారు కర్రతో చాలమంది మూకను తరిమివేసిరి.

పోలీసు వారికి సానుభూతి.

పోలీసువారికి సానుభూతిని చూపుచు లాగోమోటిపు ఇంజనీరులు, బొగ్గువేయవారు నేటి రాత్రి సమైక్యకట్టిరి. అందునకు లండను, పోతు వెస్ట్మిన్ రైలువేలో బండ్లు మూడులుగ నడుచుటలేదు.

వారుబరులాండు గనుల పనివారిగు.

వారుబరులాండుగనులలో పనిచేయు 10 వేలమంది సమైక్యకట్టిరి. వారు పని ఆరగంటలందవలయునని కోరుచు నున్నారు.

బర్మిన్ హామ్స్లోని స్థితి.

బర్మిన్ హామ్స్లో 4 వందలమంది పోలీసువారు పని చేసిరి. లివర్పూలులో దోపిడి గాండు దుకాణములు బ్రదలు కొట్టిరి. వారిని వైద్యులు సర్పిలతో పొడిచి తరిమి

వేసిరి. కొన్ని "వాకులు" నూర సిద్ధముగనుండెను. యుద్ధపు బోధలు ముగించుకొని సిద్ధముగనుండెను. ఆ వాకులన్నీని స్థానమున రక్షించుచున్నది. అక్కడ దోపిడి జరిగెను. కొన్నిటికి అల్లరిగాండు నివృత్తముజ్జించిరి. 60 మంది కర్రకును పట్టుకొనిరి.

కామస్వరంధలో స్వాస్థ్య గా రిట్లు తెలియజేసిరి: పోలీసు వారి స్థితి గతులలో చంకమాపు లేదు. పనిమోసి వేసినవారి సంఖ్య కొద్దిగ వృద్ధియయ్యెను. మొత్తంపొలిటకు ప్రదేశములోని 19000 మందిలో 1, 058; లండను నగరములో 3170 మందిలో 57; లివర్పూలులో 2100 మందిలో 92 8; బర్మిన్ హామ్స్ 1286 లో 118; బూటిల్లో 68; బిర్మిన్ హామ్స్ 106; వాలెనెలో 1 మందివేసిరి. ఇతర సిబ్బందిలో వారతమను పనిమోసికో లేదు. నరేకదా వాతసభలచేసి సమైక్యకట్టినవారిని నిరసించిరి.

ఈ సమైక్యకట్టు పరిశ్రమలకు సంబంధించిన తగాదా కాదు. ఇది నిష్పరము. గతర్న మెంటువారు పనిమోసికొనినవారిలో సమాధానమునకు వారు. పనిలోనుండి తొలగించినవారిని తిరిగి పట్టుకొరు.

ట్రామ్వేవారు పనిమోసిరి:—ఇదివరకు పనిచేసినవారికి రాకలసిన జీతముగలరించి లివర్పూలులోని ట్రామ్వేవారిచంద్రు సమైక్యకట్టిరి.

యార్కు మేగజనుల పనిచాండు:—గతర్న మెంటువారు తెలిపిన విధానము నొప్పుకోవడమని యార్కు మేగజనుల పనిచాండు తీర్మానించిరి.

పోలీసువారి సెలవు.

మామూలు కాలముకంటె యెక్కువ అదనముగ పని చేయవలసి కట్టుబట్టుము చేయుటకొరకు పోలీసువారి సెలవులు రద్దు చేసిరి.

లివర్పూలులోని వర్తమా.

లివర్పూలులో నింతవరకు 350 మందిని పట్టుకొనిరి. ఒకరు చనిపోయిరి. 2 1/2 లక్షల పానుల ఆస్తి వస్త్రవస్త్రములను చెక్కుదురు.

సెర్వియా మంత్రులు

బెల్గ్రేడు, ఆగస్టు 3:—సెర్వియా మంత్రులు రాజనామా నిశ్చయిరి.

కాలిఫోర్నియాలో బాంబులు

లాసాంజలసు, ఆగస్టు 4:—వెతక అసిస్టెంటు ఆటూరిని జనరలుగానుండిన గాస్కరులాలరు గారు కొన్ని ప్రదేశముల కొందరిని కిక్కించిరి. వారిపుడు వగవీర్చుకొనుటకు లాలరు గారి యింటిమీద బాంబులను వేయగా బాంబు ప్రేలి యిట్లు తగులబడినది. లాలరు దంతుకు లిద్దరును కాలి చనిపోయి యుండురు.

అమెరికాలో ఆహార వదార్థములు.

వాషింగ్టను, ఆగస్టు 3:—అమెరికాలో ఆహార వదార్థములు వచ్చుగా నుండుటచే నేనలకొరకు కొనబడిన వదార్థములలో మిగిలిన వానిని ప్రజలకు వెంటనే విక్రయింపవలెనని అధికారులు ప్రకటించిరి.

రష్యాలో యూదులు

లండను, ఆగస్టు 3:—క్వార్కాపులో కార్మికులు యూదులవై చాలఆగ్రహమును కలిగియున్నారు. జనరలు తెలిపినవారు పోగ్రాములకు మోసిపించినవలకు బహిరంగముగ వాక్షేపించుచున్నారు.

Seeds & Plants.

నానావిధ చెట్లదీనునులు.

మెడల్సు పొందిన నేలం గ్రేడ్ ముమిడి చెట్లు వలె విధమైన చెట్లదీనునులు యొక ఆశీక విధము లయిన మొక్కల దీనునులు సీను, నాలుగు, కాదుకూరలు, విధములు సరసముగ విక్రయింపబడును. కావలసిన వారు అర్ధరాత్రి ప్రాంతంపవేళే, వలెముతో ఇంగ్లీషు తెలుగు క్యాట్రాను వంపుతాము. కాబట్టి ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

ఎస్. కె. ఐ. కాదర్ మీరాసాహేబు

(959) విక్రమము, మొక్కరత్తకు, నేలం.

స్థానికేతర వార్తలు

తంత్రీవార్తలు:—లండను నుండి బొంబాయికి పూర్తి రైలు తంత్రీవార్తకు ఆలస్యము 1 రోజు. అరేబికు 2 రోజులు. బొంబాయినుండి లండనుకు పూర్తి రైలుకు 2 రోజులు. అరేబికు 5 రోజులు.

అన్నదానము:—పెనుమార గ్రామములో మేకా వెంకటరెడ్డి గారును, వీరి తమ్ముడు మామయ్య గారుకు జూలయి 27 వ తేదీన వారి తల్లిగారి అంత్య క్రియలు జరపు రోజున 4600 లు వీరజనులకు మహా సంతోషముతో నన్నుప్రదానము చేసిరి.

యువజన భ్రాతృమండలి:— బాగ్లేస్, 1/27 నెంబరు గృహమునందున్న బ్రహ్మసమాజపు పఠనమందిరము నందు బ్రావృతు ఉన్న వ లక్ష్మీవారాయణగారు "పంచమల నేల మట్టుకొనరాదు" అను విషయమునుగూర్చి రేపునాయం కాలము 4 1/2 గంటలకు ఉపన్యసించెను. మ్రోగోర్నాకీలు సి. రాజగోపాలాచార్యులు గారు సభాధిపత్యము వహించెను.

ఆంధ్రమహాసభలు:—ఈ నెల 5 వ తేదీనాయం కాలము జరిగిన కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ సభయందు ఆంధ్రమహాసభ ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహాసభ ఈ రెంటిని కలిపి ఒక సభగానే అనంతపురమునందు జరుగవలెననియు, తేదీనా ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సభకు అధ్యక్షులుగ మద్రాసులోని టి. వి. వేంకటాచార్యులుగారిని గాని, రాపుబహదూర్ సి. వి. గుబ్బి హ్యూస్ గారిని (బల్లారి) గాని ఈ పేర్ల వరుసను నియమించ వలెననియు తీర్మానింపబడినది.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ:— కడపను 4, 5 దినముల నుండి మానవకాళిక ఆంధ్రపత్రిక వై సభనుగూర్చి వ్రాసుచుండు ట్రాన్స్మిటరము. సభాధ్యక్షునియొద్దకునుగూర్చి యాంధ్రజాతీయులలో భిక్షాభిప్రాయములు కలుగుచున్నవి. సర్వోత్తమరావుగారు మాతృజాతము ప్రేమించుచున్నాడు, తన్ను తానెవ్వడును ప్రేమించుకొనరు. వీరి జాభిమానము ప్రేమకన్న నెక్కువైనది. అతిభక్తిగారములలో నూడుకొన్నది. దాక్షుడు పట్టాభి సీతారామయ్యగారు తమ పేరుకు తొలగించ గోరుటచే ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘమువారు దత్తయందల వాస్తవ్యులగు సర్వోత్తమరావుగారి నధ్యక్షులుగా నెన్నుకొని దత్తయందల గౌరవమును నిలుపుచు గాక యని గోరుచున్నారము. —ఆంధ్రవాణి.

గ్రామోద్యోగముల సభ:—కృష్ణాజిల్లా గ్రామోద్యోగముల సంఘ కార్యదర్శి, బొడ్డపాటి వెంకటేశ్వరరావు గారు మా కిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—రైతుల కష్టములను, గ్రామోద్యోగముల యిక్కట్లను తెలిసికొని దొంతము వారికి నివేదించుటకై గొ. భూ. వేంకటపతిరాజుగారును, గొ. కొండ వేంకటప్పయ్య పంతులుగారును ఈ నెల 3 తేదీన గుడివాడ విద్యమయన్నార్యు. వారిని పురస్కరించుకొని గవర్నరుగారికిని, రి విమోచిత్తవారికిని గ్రామోద్యోగముల పక్షమున రాయబారము పంపవలసియున్నది. ఈ రాయబారము యేర్పడుట కొరకు ఈ నెల 8 వ తేదీన మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు భజన సమాజయిదరమున కృష్ణాజిల్లా గ్రామోద్యోగముల సంఘ కార్య నిర్వాహకుల సభజనును.

Turkey
Turkish Question.
Lucknow Mussalman Meeting.
Support Latest Memorial to Premier.
LUCKNOW, August 6.
A crowded meeting of the Mussalman of Lucknow was held on Tuesday evening at Rifaiyah Hall under the presidency of Mr. Mahomed Nasir, Advocate, an ex-member of the Provincial Legislative Council at which the following resolution was passed:—That this general meeting of the Mussalman of Lucknow strongly supports the memorial submitted by leading Mussalman, resident in England, to His Majesty's Prime Minister on the 14th June 1919 and most earnestly urges the Prime Minister to use the full weight and influence of the Empire to secure the acceptance by the allied powers of the appeals therein made, in order to remove the prevailing sense of injustice and bitterness among His Majesty's loyal Moslem subjects. It was also resolved that the above resolution be cabled to His Majesty's Prime Minister and to the Secretary of State for India.

World's News.

(Reuter's Agency.)

England

Looting at Liverpool.

Troops Called Out.

LONDON, August 4. Gangs of hoodlums, including women, beginning at midnight on Saturday, systematically looted the shops, chiefly the grocers, jewellers, bootmakers and hosiery in the Scotland Road district of Liverpool. They had things pretty much their own way, women and children sitting on the pavement trying on boots and clothing and discarding misfit. Pictures were dragged out of a music shop and the looters held a concert in the street, but the gang pillooting a provision store were trapped by a force of police consisting of recruits, detectives and special constables, who charged with batons and arrested twenty-three, defeating several attempts at rescue. The troops at one point fired a volley, but none was hurt. The looters when charged escaped into side streets and then returned into the main thoroughfares to complete pillaging. Rioting ceased at four in the morning and was resumed on Sunday morning, when a bottling store in Vauxhall Road was raided. Two motor lorries filled with troops came up and arrested all the looters. A hostile crowd threw stones at the troops, who fired over their heads. One man climbed on to a lorry and tried to wrench the bayonet from a soldier. Two or three warning shots were fired without effect, and then two were fired at a man, who collapsed and was taken to hospital unconscious. Altogether 200 arrests were made between midnight and noon. Sixteen hundred more troops have arrived in the city and the authorities are confident of maintaining order. The troops have hitherto protected the main portion of the city.

A General Strike Called.

A meeting convened by the Labour Party in Liverpool resolved to call a general strike in sympathy with the Police Union and as a protest against Government attack on Trade Unionism.

Position at Birkenhead

There was extensive looting last evening at Birkenhead, where a hundred police are on strike.

Renewed Looting.

Looting was renewed in Liverpool yesterday evening, but huge crowds were dispersed by uniformed police with batons.

A Sympathetic Strike.

Six hundred men of the Nine Elms branch of the Associated Locomotive Engineers and firemen struck at midnight in sympathy with the Police Union. Consequently service on the London and South Western Railway is restricted.

Northumberland Miners.

Ten thousand Miners at Ashington in Northumberland have struck for a six-hour shift.

Fresh Developments.

Four hundred Police have now struck in Birmingham. There are no further strike developments except at Liverpool, where gangs of hoodlums indulged in widespread looting and wrecking of shops before they were dispersed by the troops with fixed bayonets. A number of tanks are in readiness and the battleship "Valiant" and two destroyers have arrived in the Mersey to protect the docks, where there have been some attempts at looting and incendiarism. At least sixty arrests have been made.

Statement in the Commons.

LONDON, August 4. In the House of Commons, Mr. Shortt stated that the police situation had not materially altered, though the number of men who had refused duty had increased slightly. The figures were:—The Metropolitan area, 1,058 out of 19,000; the City of London, 37 out of 1,170; Liverpool, 923 out of 2,100; Birmingham, 118 out of 1,256; Birkenhead, 106, Beccles 63 and Wallasey 1. No men of any other force had refused duty. [Cheers] On the contrary many forces had held meetings repudiating the strike. Mr. Shortt emphasised that the strike was not an ordinary industrial dispute, but a mutiny. The Government could not entertain any question of a compromise, [cheers] or of reinstatement of the dismissed men.

Liverpool Tramway Strike.

The Liverpool Tramway men have struck owing to a dispute over back pay.

Yorkshire Miners' Decision.

Meetings of Yorkshire Miners to-day passed a resolution re-affirming the decision of the Council not to accept the Government formula.

Police Leave Stopped.

All police leave has been stopped in order to reduce extra duty owing to dismissals.

Damage at Liverpool.

Hitherto 350 arrests have been made at Liverpool. One death has occurred and the damage is estimated at over a quarter of a million sterling.

War Services.

Official Recognition.

LONDON, August 5. The Prime Minister on Wednesday moves a resolution of thanks, firstly, to the officers, petty officers, and men of the Navy and the Royal Marines, for their sleepless watch over the seas and the courage, resource and devotion with which during four years of constant peril, they maintained the blockade of the enemy's coast, conveyed armies from most distant lands, and defended the commerce of the divided world against the craft and subtlety of the ruthless foe. Secondly, to the officers, non-commissioned officers, and men of the Armies, on the field, for matchless

valour and endurance, with which, amid circumstances of unexampled hardship, they sustained the shock of the war in many climes, for the good humour, clemency, and patience of their bearing and for the undaunted spirit which carried them through four years of strenuous toil to complete a splendid victory. Thirdly, to the officers, non-commissioned officers and men of the Air Force for their brilliant daring and conspicuous services over the seas and over land. Fourthly, to the gallant troops from the Dominions, Overseas, from India, and from the Crown Colonies, for the promptitude with which they responded to call for justice and freedom, and for the noble part they played in conjunction with their comrades of the British Islands in securing the triumph of right over wrong. Fifthly, to the women of the medical and other auxiliary services, for their devotion in tending the sick and wounded and other duties faithfully and bravely discharged. Sixthly, to the officers and men of the Mercantile Marine for fine, fearless seamanship, whereby our people were preserved from want and our cause from disaster. Seventhly, that this House both acknowledge with deep submission and reverence the heroism of those who have fallen in the service of their country, and tender its sympathy to their relatives in the hour of their sorrow and their pride. Mr. Lloyd George also moves a resolution recording the profound sense of admiration and attitude for the supreme service rendered to the British nation by Field Marshal Foch, as Generalissimo of the Allied armies.

Identical resolutions will be proposed by Lord Curzon in the House of Lords. Proposals for money grants to victorious leaders will be brought up by Mr. Lloyd George to-day in the form of a message from the King.

Indian Currency Problem.

LONDON, August 2.

The "Times" mentions as worthy of consideration the suggestion that a portion of the Indian Currency Reserves should be sold on condition that payment is made in silver rupees. It is claimed that this would result in considerable profit to the reserves and the Indian demand for silver for coinage would be correspondingly reduced.

Victorious War Heroes.

Proposed Grant to British Leaders.

LONDON, August 4.

The "Times" says that the Government will propose that Parliament should grant £100,000 each to Sir David Beatty and Sir Douglas Haig, £50,000 to Viscount Jellicoe and Viscount French and small sums to General Sir Edmund Allenby, General Sir Herbert Plumer, Sir Henry Horne, Sir Julian Byng, Sir Henry Rawlinson, Sir William Birdwood, Field Marshal Sir George Milne and Field Marshal Sir Hugh Trenchard, making altogether £600,000.

Economic Situation.

Inadequate Coal Supply.

LONDON, August 4.

The Supreme Economic Council, sitting in London on the 1st instant, discussed, among other things, the difficulty of securing for Europe adequate supplies of coal, food and raw materials. The coal situation was recognised to be of the utmost gravity as the coal production of Europe has fallen to a dangerously low figure. The Council referred these questions to special sub-committees, of which that on coal meets in Paris to-day. The Council further decided to urge upon the various Governments the vital necessity of increasing the production and reducing consumption of coal in Europe during the present period of short supplies. The Council took special notice of the grave situation in Italy as regards coal.

Pine Spectacle.

LONDON, August 2.

London was delighted with the fine spectacle of the march past of the Indian troops. The contingent consisted of 2,000 stalwart fellows, who had seen hard fighting in Gallipoli, Palestine and Mesopotamia. It included 500 Indian officers, and at the head of the procession rode distinguished British leaders of Indian troops, including Generals Cox, Egerton, Jacobs, Melliss and Delamain. The marchpast was under the command of General Estelle. The leading rank and file was headed by Lieut-Colonel Gibbon, while at the head of the mass of troops rode General Money. The weather was overcast but dry. Thousands lined the streets and every window was filled with on lookers. The reception of troops was wonderfully enthusiastic, flowers being thrown into the ranks throughout the route. A great crowd near the Cenotaph watched the Indians salute impressively their fallen British comrades.

His Majesty's Message.

The following is the text of the King's speech to the troops:—

"It is with feelings of pride and gratification that I welcome in my home this representative contingent of British and Indian officers and men of my Army in India. I am specially glad that this meeting should take place when we are celebrating peace after victory. I deeply regret that unavoidable circumstances prevented your joining the troops of the Empire and the Allies in the victory procession on the 19th July. I thank the British troops for their magnificent services in the field, and I gratefully recognise the prompt and cheerful response of the Territorials to the country's call. Their patient endurance of prolonged separation from their homes and the sacrifices they have made in giving up their occupations in civil life. When temporary trouble arose in India, they, in common with their comrades from Mesopotamia, who were on their way home, of their free will, remained at their posts, though their homecoming was at hand. The exemplary conduct of all filled me and their countrymen with admiration. I heartily thank all my Indian soldiers for their loyal devotion to me and my Empire, for their sufferings cheerfully borne in the various campaigns in which they served in lands and climates so different from their own. At times their hearts must have been at the long separation from their homes. But they fought and died bravely. They rivalled the deeds of their ancestors and established

new and glorious traditions which they can hand on to their children for ever. I am glad to see among you representatives of the Imperial Service Troops, and I thank the Princes of the Native States in India and their subjects for their noble response to the call made by me for the defence of the Empire and for the cause in which the Allies fought and conquered. I know you will all unite with me in gratitude to God for the victory we achieved. I trust you will all enjoy your visit to England. May you return in safety and take with you to your homes and villages my personal message of thanks and goodwill."

A Newspaper Tribute.

The "Daily Telegraph" in a leader on our debt to India, says:—It cannot be too widely known that the Indian contingent saved the situation at the first battle of Ypres.

Naval Pageant.

Navy's Part in War.

LONDON, August 4.

The splendid part played by the Navy and the Mercantile Marine in the war was fittingly recognised to-day the fifth anniversary of Great Britain's declaration of war by a great pageant of the sea services on the Thames. Over a hundred and fifty craft participated in the procession from London Bridge to Chelsea, including the Royal Barge with Their Majesties on board and the Admiralty barge, also vessels representing the Navy, the Mercantile Marine, the Ministry of Shipping, the Customs, Lloyd's National Lifeboat Institution, Wireless Telegraphists, Sea Scouts, Fishermen's Mission to Seamen, the River Police, the Port of London Authority, and the Thames Conservancy. The King in Admiral's uniform, accompanied by the Queen, left Buckingham Palace at 2-30 and drove via, the Mall, the Strand, and Cannon Street to the custom House Jetty, where they embarked on the Royal Barge, which headed the procession. Both banks of the river were lined by cheering crowds. The bridges under which the procession passed were lined with enthusiastic spectators, whilst the river outside the course of the procession was alive with craft. The weather was fine but cloudy. On arrival by Cadogan Pier, Chelsea, Their Majesties disembarked to the accompaniment of a salute of twenty-one guns fired by the Naval Picket boats, and took their places on the Grand Strand on the embankment, whence the King took the salute of the boats. Hereafter the Lord Mayor led the procession back to London Bridge.

Federal Devolution Committee.

LONDON, August 4.

In the House of Commons Mr. Bonar Law stated that the Speaker would preside over the Parliamentary Committee on Federal Devolution. He hoped to announce the composition of the Committee before the recess.

British Air Force.

Cadet College.

LONDON, August 4.

The Air Ministry announces that the Royal Air Force Cadet College for training officers of the Air Force, will be opened in February. Fifty-five cadets will be admitted by the same competitive examination as for Sandhurst and Woolwich, and Cadetships for the Navy. Candidates may compete for one or more of the above colleges and cadetships alternatively at the same examination, which will be held in November. Candidates must be aged between 17½ and 19 on the 1st January, 1920, and must pass the medical examination. The course at the College will last for two years.

Indian Territorial's Dissatisfaction.

LONDON, August 5.

In the House of Commons, replying to Mr. Bennett and others with regard to the aggravation and dissatisfaction of the territorials in India, owing to the reports that they had volunteered to remain in India, Mr. Guest said that the war office was not responsible for the unfounded press reports. Sir J. D. Rees suggested that the war office had tacitly adopted the statements. Replying to Mr. Cantley, Mr. Guest stated that as near as possible the territorials in India would commence to return the very moment the hot weather was over. They would be repatriated before the ordinary demobilisation was proceeded with, that should be, with good fortune, before the end of the year.

King Decorates Indian Troops.

LONDON, August 4.

The decorations conferred on the Indian troops by the King on August 2nd included.—Victoria Cross, Naik Karan, Bahadur Rana (Gurkha rifle) for the most conspicuous bravery, and resource and utter contempt of danger at Elkefer, Egypt, on April 10th, 1918, when with a Lewis gun he knocked out an enemy machinegun, silenced the enemy bombers and riflemen and covered the withdrawal until enemy was close upon him.

Detention of Territorials in India.

Numerous Protests.

LONDON, August 1.

Numerous letters are appearing in the press protesting against the detention of territorials in India.

Frontier Transport Breakdown its Cause.

London, August 2.

A letter in the "Times" attributes the breakdown in transport on the frontier to the collapse of the macadamised roads. It says the Government was warned that the roads were unfit for motor transport. The "Times" praises clearness, compactness and the lack of technicality of statement of progress in India prepared by Mr. Rushbrook Williams, and trusts that Mr. Montagu will now deal with the urgent necessity for preparation of the Indian handmaid in a convenient form and promptly available for the public in England.

Police Strike. Liverpool Quiet.

London, August 5.
Liverpool was quiet yesterday except for the fire alleged to be the work of an incendiary which gutted corporation's wastepaper stores.

Liverpool Railwaymen's Meeting. Resolved to Support Police Strikers.

London, August 5.
Meetings of railwaymen at Liverpool last night passed a resolution calling upon the Executive of the National Union of railwaymen to support the police strikers. In the event of the Executive's refusal the meeting favoured direct action. Five hundred and thirty-one London south-western drivers are out as result of the Fine Arts resolution which was not authorised by the Executive of the society. Bank holiday traffic was considerably delayed.

King Receives Captain Geraro Reyne.

LONDON, August 4.
The King to-day received Captain Geraro Reyne, officer in charge and His Majesty's Indian orderly upon their return from India.

Afghan Campaign in Commons.

LONDON, August 5.
In the House of Commons, Mr. George Keksbart affirmed that the 1st-4th Devons, after its hardships was unfit to participate in the Afghan Campaign. Mr. Churchill re-emphasized that men from Mesopotamia detained in India, would be amongst the first to be repatriated. He regretted detention of such men in service, but the authorities in India were at present facing a serious emergency.

Indian Reform Bill.

Joint Committee Sitting.

MR. V. J. PATEL ON WOMEN FRANCHISE.

London, August 5.
At to-day's sitting of the Joint Committee, V. J. Patel submitted a long memorandum on behalf of the National Congress. He urged consideration of general extension of the franchise for women as well as for men, and said that unless the bill empowered the Legislative Council to amend or make the laws themselves, it would not be of much value. The Congress welcomed the bill as a slight advance towards their ideal. The Congress considered the people capable of undertaking responsible Government with the local administrative autonomy and it was for them to say when responsibility should be undertaken. Mr. Patel contended that there was strong demand in India for enfranchisement of women and declared that representation of the Indians on the Legislative Council under the bill was inadequate.

British Colonial Policy.

Empire and League of Nations.

LONDON, August 2.
Lord Milner, speaking at Oxford, referring to the British Commonwealth, said he did not share the fear that the independent position of the Dominions, India, and the Mother Country in the League of Nations would tend to disruption. If the Commonwealth went to pieces, the strongest pillar of the League would be shattered. We must always settle domestic differences among ourselves. The Commonwealth had more to lose than any other State by another Armageddon and nothing to gain. To have the full support of our Empire, our foreign policy must be broad, simple and straightforward.

Speaking in the colour question and the development of possessions, Lord Milner said it was absurd to denounce this policy as exploitation. He did not say that the colonies and protectorates were not often grossly exploited by the Powers that possessed them or that they had not themselves in some cases exploited their dependencies in the past. But he did say most emphatically that their present policy was vigorously directed to the prevention of such abuses. It was their duty to the inhabitants of these countries to make better use of their natural resources, often immense and almost completely neglected. In the process they inevitably enriched themselves, but if the material advantage derived from their trusteeship was unquestionable, was there not also a moral side? He was proud to think that as a general rule, men of their race, who had been entrusted with power over dependent races, had used it well and had striven to raise the people entrusted to their charge. The nation as a whole had gained much from their experience and their example.

King's Message to Premier.

Grants for War Services.

London, August 4.
The House of Commons to-day the speaker read a message from the King which the Premier handed to him, stating that His Majesty, taking into consideration the eminent war services of the commanders of the sea, land and air forces and desiring in recognition thereof to confer upon them some signal mark of his favour, recommended the House to enable him to make the following grants.

Mr. Beatty hundred thousand sterling, Lord Jellicoe fifty thousand, Messrs. Madden, Sturdee, Keyes, De Robeck, Tyrwhitt each ten thousand, Messrs. French and Allnby each fifty thousand, Messrs. Plumer, Rawlinson, Bagg, Horne, each thirty thousand, Sir Maurice twenty-five thousand, Sir Henry Wilson, Sir William Robertson and Trenchard each ten thousand.

Northern Miners' Association. Decided General Strike.

LONDON, August 5.
The Northern Miners' Association has decided in favour of general strike, involving eleven thousand workers in Midlothian and east Lothian collieries.

Railway Strike Spreads.

London, August 5.
The Railway strike spread this morning to South London tube which was closed, resulting in overcrowding of buses and trams and compelling many to walk to business. Liverpool is now surrounded by a military cordon. Looters have been cowed by naval and military guards including the cavalry. Many police strikers have applied for reinstatement.

End of Lockout.

London, August 5.
HAVRE—The lockout has come to an end as a result of agreement between the employers and dockers.

War Service Honours.

London, August 5.
The following Honours have been conferred for War Services.

EARLDOMS.—Messrs. Beatty, Haig.
VISC U-TOY.—Mr. Allenby.
BARONIES.—Messrs. Plumer, Rawlinson, Byng, Horne.
BARO ETCIES.—Admiral Hadden, Vice-Admiral Keyes, Rear-Admiral De Robeck, Commander Tyrwhitt, Field-Marshal Wilson, General William Robertson, Messrs. Birdwood, Trenchard.
G. O. B.—Mr. Maurice Harkey.

Obituary.

NEW YORK.—The death is announced of Impresario Cesar Hammerstein.

Russia

Bolshevism in Russia.

Fight Against Terrorism.

LONDON, August 2.
A telegram from Archangel dated the 30th July says.—Yesterday's trouble with two Russian regiments emphasises the most insuperable difficulty of effectively combating the propaganda of the Bolsheviks whose agents are everywhere working among illiterate Russians. Although completely unsuccessful in the districts, which have experienced the terrors of Bolshevik rule, thousands of Russians in the Northern Army have not experienced this, and, therefore, believe the wonderful stories of the agitators who dribble through the lines in the guise of deserters, desirous of fighting the Bolsheviks. It is quite impossible to distinguish the genuine from the false. The Russian and British authorities are straining every nerve to counter-attack the propaganda by dropping anti-Bolshevik leaflets and despatching agents by aeroplane behind the Bolshevik lines. General Ironside's headquarters have been moved to Archangel from Berezuk.

Situation at Archangel.

LONDON, August 5.
A telegram from Archangel says.—Five hundred Russian officers trained in England have arrived there "en route" for the front. There are indications that the front will soon be completely occupied by Russians. Many military experts think that the Bolsheviks will not attack until the British withdrawal is completed. On the other hand, many believe that the Bolsheviks will not be able to overrun North Russia as is reported. Thousands of Siberian prisoners from Germany are arriving within the next few weeks from England.

Kuban Cossacks' Success.

LONDON, August 3.
Reuter's correspondent at Ekaterinodar, describing the situation prior to the recent fighting in the middle of July, says: Three divisions of Bolsheviks arrived from the Eastern front. The Kuban Cossacks, harassing the Bolsheviks, captured 1,000 prisoners in a single engagement, besides causing numerous casualties.

Soviet Sympathy with Afghans.

LONDON, August 5.
According to a Moscow message the Soviet has sent a letter to the Afghan Foreign Minister declaring its sympathy with the Afghans.

Jews in Russia.

Kharkoff Workmen's Protest.

London, August 3.
The workmen at Kharkoff are bitter against the Jews and openly protest against General Denikin's prohibition of pogroms.

A British Success.

LONDON, August 4.
A Bolshevik wireless message says.—The British, following the bombardment of Onegar landed and recaptured the town.

British in Russia.

General Rawlinson Leaves for Archangel.

LONDON, August 4.
General Sir Henry Rawlinson left the Tyne to-day for Archangel.

Bolshevik Horrors.

LONDON, August 5.
Reuter's correspondent at Rostoff (Don), writing on the 31st July says.—The horrors perpetrated at Kharkoff by the Chervyohaika of the Bolshevik Extraordinary Commission, are irrefutable. After the occupation of the city by General Denikin's troops, hundreds of victims of Bolshevik cruelty were disinterred in the presence of the medical authorities, representatives of Trade Unions and responsible foreigners. Photographs were taken. Some of the devices for torturing the victims were of fiendish ingenuity. One was called glove-making, skin of the hand with the nails being stripped from living victims. Several pairs of these gloves were found and photographed. Every conceivable form of mutilation was perpetrated in the Chervyohaika slaughter house. The hands, feet, and breasts were cut off, jaws smashed, eyes gouged out, and the victims disembowelled or tortured in boiling water. Many were thrown alive into the wells and mineshafts. Others were heaped in huge

holes in the ground, and in underground galleries, several layers of corpses were discovered. The Commissaries nightly made merry, while the Bolshevik Chinese and other ghouls were revelling in a more ghastly manner. Arrests were made on farcical charges. Some were wrested and shot for possessing verses satirising the Bolsheviks. Among the favourite questions of the inquisitors was "Have you ever abused Trotsky as a Jew?" Repressions of atrocities were redoubled after the visits of Trotsky to Kharkoff. The inhabitants deliriously welcomed the Cossacks. Practically all workmen are bitter against the Bolsheviks. Similarly the peasants in the surrounding country and workmen have latterly been openly deriding Bolshevik posters, circulating ridiculous lies.

Petrograd Bolshevik Government. Complicity with Indian Revolutionaries.

London, August 5.
The "Times" learns from Helsinki that Mahomed Bih Hadil Lashel who was accused of murder of the Bolshevik agent, Mr. Ardashoff in Stockholm is himself a Bolshevik agent who managed the Bolshevik correspondence between Petrograd and Delhi. A letter of his proving complicity of the Bolshevik Government at Petrograd with the Indian revolutionaries is now in the hands of the British Foreign Office.

Austria

Austria's Peace Delegation.

LONDON, August 4.
ST. GERMAINS.—The Financial and Territorial delegates of the Austrian mission left this evening for Vienna, where they will remain for a week, returning to St. Germain about the 15th instant. Herr Renner, who is awaiting the arrival of Austrian counter proposals, will not leave before Wednesday evening.

Rumanian Army at Budapest.

LONDON, August 4.
PARIS.—A message from Vienna states that the Rumanian troops entered Budapest on the 3d instant.

Rumanian Troops into Budapest.

London, August 5.
BERLIN.—A telegram from Budapest says.—Thirty thousand Rumanian troops entered Budapest yesterday evening contrary to the agreement with Mr. Ruzsca. The Rumanian Supreme command has taken over the control of the city.

British Troops March to Budapest.

London, August 5.
BERLIN.—A telegram from Vienna says.—The British troops are now on their way to Budapest from Flume.

Rumanian Troops at City Boundary.

LONDON, August 1.
COPENHAGEN.—A Budapest telegram states that the Rumanian troops arrived at the city boundary and were met by the War Minister Haubrich and the burgomaster. The Rumanian Commander General Rezsca declared that he was only ordered to occupy the country as far as the city boundary, but was not commanded to occupy the city.

Military Occupation of Budapest.

LONDON, August 4.
BERLIN.—Ruzsca has decided that Budapest should be occupied for strategic reasons according to the "Zeitung Am Mittag," but he was persuaded by the Commander of the Italian Military Mission, Colonel Romanelli, to content himself with accommodating two regiments in the suburbs.

Hungary

Hoover's Suggestion.

Hungarian Blockade Raised Conditionally.

LONDON, August 5.
PARIS.—On the suggestion of Mr. Hoover, the Supreme Council has decided to raise the blockade of Hungary conditionally upon good behaviour of the new Hungarian Government. The request of the Budapest Government that each great ally should send a regiment to Budapest has been refused. The Hungarian Government has been informed that the Rumanian troops will remain where they are, until Hungary complies with the terms of the armistice.

National Flag Hoisted.

LONDON, August 3.
COPENHAGEN.—A telegram from Budapest says.—The Red flag was removed from most buildings in Budapest yesterday morning and a crowd of citizens hoisted the National flag on public buildings amidst cheers.

Allies' Proposal Accepted.

COPENHAGEN.—A telegram from Vienna says.—The Italian mission at Budapest telegraphed to M. Clemenceau that the new Government accepted the proposal previously made by the Allies that hostilities between the Allies and the Hungarians should be suspended pending the decision of the Supreme Allied Council and requested armistice with the river Rhenus as the demarcation line against the Rumanians.

Negotiations with the "Entente".

Herr Wanner, President of the Budapest Workers and Soldiers Council, has arrived in Vienna, commissioned by the new Ministry to open negotiations with the Entente.

Martial Law Proclaimed.

Herr Haubrich, the new Hungarian War Minister, has decreed strict Martial Law. Strict order prevails.

Resignation of Soviet Government.

BERLIN.—A telegram from Vienna says.—The resignation of the Soviet Government at Budapest was decided upon under Trade Union pressure at the sitting of the Governing Council, when Bela Kun made the gloomiest report on the military and political situation.

The New Ministry.

The new Premier is named Peidl not Beidl and is a compositor. The first meeting of the new Hungarian Cabinet decided to issue a manifesto to all the nations, announcing restoration of private property in Hungary. Apparently the Soviet did not succeed in selling any considerable amount of securities, and it is hoped that property is mostly safe. Herr Julius Peidl informed Reuter's representative that the Government was determined to convene the National Assembly as soon as possible. Communism had failed in Hungary, mainly because the world revolution on which they relied with absolute confidence, had not occurred, also because no Russian military help was received.

Statement by the Foreign Minister.

LONDON, August 2.
COPENHAGEN.—A telegram Budapest says: Agoston, the new Hungarian Foreign Minister, interviewed, said they would establish peace and a system of democracy. They would give a pledge to the "Entente" to convene the Constituent National Assembly. The new Government would maintain the principle of socialisation, the extent of which would be determined by the Assembly. He thought that the intentions of the "Entente" were manifested in the fact that the "Entente" were immediately concluding an armistice and beginning peace negotiations. Measures had already been taken to suspend hostilities. He said it was at the wish of the "Entente" that certain members of the old Government were retained in the new Cabinet.

Object of Bela Kun's Confinement.

LONDON, August 4.
VIENNA.—A "communiqué" states that Bela Kun and his associates have been granted asylum in Austria in order to avoid disturbances and unnecessary bloodshed in Budapest. They will be allowed to stay in Austria in confinement until Hungary is able to receive them again but they must not conduct political propaganda.

The communiqué is much criticised by the Press. For example, the Neue Freie Presse points out that Bela Kun was responsible for many murders, and opines that his stay in Vienna may be dangerous to the city.

Suicide of A Hungarian Commissary.

VIENNA, August 3.
The Hungarian Commissary, Samnelli tried to cross the Austrian frontier near Wineranstadt. He was prevented by the wine capital gendarmes and committed suicide. A large sum of money was found on his body.

Bela Kun Interned.

VIENNA, August 3.
Bela Kun and two other People's Commissaries have arrived, and been taken to the internment camp.

reshuffling of Government.

LONDON, August 4.
PARIS.—The new Hungarian Government has been reshuffled, and three Bourgeois representatives have been admitted.

Red Army to be Disarmed.

The Hungarian War Minister has agreed that the Red Army shall be immediately demobilized and disarmed, with the exception of 4,000 in the City and 20,000 in the rest of the country for the preservation of order. The "Entente" is sending 5,000 men to Budapest in compliance with the request of the Hungarian Government. The former War Commissioner Pogany and other Communists who arrived in Vienna yesterday, will be sent to Wiener Wald.

Africa

Position of Indians in S. Africa.

Steadily Growing Worse.

LONDON, August 5.
JOHANNESBURG.—At a meeting of the Indian Congress the president said that the position of the Indians in South Africa had steadily grown worse. The Indian business competition was to be eliminated. All their determination, capacity and sacrifice were needed to recover their lost position.

General Smuts.

Returns to Capetown.

LONDON, August 4.
CAPETOWN.—General Smuts arrived from Paris to-day and was given a splendid reception.

France

Supreme Council's Wishes.

LONDON, August 4.
PARIS.—The "Petit Parisien" states that the Supreme Council has sent a message to Lieut-Colonel Romanelli, Chief of the Italian Military Mission at Budapest, that the new Hungarian Government ought first to disarm the Red Army and then to hold elections with the object of summoning the Constituent Assembly as soon as possible. The Rumanian Army will halt on its present positions and will only move back to the line of demarcation fixed on the 13th June, if Hungary observes the terms of the Armistice.

Allied Occupation of Rhine.

LONDON, August 5.
PARIS.—The Havas Agency states:—The text of the declaration signed on the 16th June by Messrs. President Wilson, M. Clemenceau, and Mr. Lloyd George, relative to the Allied occupation of the Rhine provinces has been published. The Allied and Associated Powers will not insist that the period of occupation shall last until complete execution of the reparation clauses, because they considered that Germany will be obliged to furnish every proof of good will and necessary guarantees before expiration of the period of 15 years.

Two Loiterers Arrested Near Mr. Clemenceau's House.

LONDON, August 5.
PARIS.—Two loiterers near Mr. Clemenceau's house were arrested and found to possess two loaded revolvers and a dagger. They attempted to bribe the police.

The Supreme Council.

Questions Discussed.

LONDON, August 2.
PARIS.—The Supreme Council has decided that the French Commander shall be the Commander-in-Chief of all Allied troops on the Rhine. The question of distribution of captured war material among the Allies has been referred to military experts. It has been finally decided that no Government shall be allowed to sell such material. To-day's meeting of the Council discussed the difficult question of the repatriation of 200,000 Russian war prisoners still in Germany. It is not desired to retain men in captivity longer than necessary, but the Allies are unwilling to surrender them as recruits for the Bolshevik Army.

China

China's Wish, Establishment of Democratic Institutions.

LONDON, August 5.
PARIS.—The Havas Agency states:—Cheung Wang, head of the Chinese Peace Delegation in Paris, stated that China's wish was to work with America, France and England, the three leading democratic countries in the world. China's principles and systems of government coincide with theirs. We are trying to establish firm democratic institutions. We are the first to try this in Asia, hoping that these three great countries will help to make this success real.

The Peking representatives passed the Bill declaring peace with Germany.

America

A Bomb Outrage in California.

LONDON, August 4.
LOS ANGELES.—A bomb explosion, followed by fire, this morning destroyed the house of the ex-Assistant Federal Attorney-General Oscar Lawler, who, with his wife, were probably fatally burned. It is believed that the outrage was done in revenge for Lawler prosecuting some dynamiters several years ago.

America's Surplus Army Foodstuffs.

LONDON, August 3.
WASHINGTON.—With the purpose of reducing the cost of living, the War Department has ordered immediate sale to the general public of all surplus army foodstuffs.

Germany

Bavarian Ex-Crown Prince.

Prince Rupprecht's Surrender.

LONDON, August 3.
BERLIN.—The "Muenchener Zeitung" publishes a letter from the ex-Bavarian Crown Prince Rupprecht, to the President of the Bavarian Diet, in which he expresses unwillingness to recognise a court in which the prosecutor is also the judge. Prince Rupprecht is ready to appear before a Bavarian court and surrender himself to the Bavarian Diet. Should the Diet agree to his surrender to an inter-Allied court, he will then comply.

Italy

Accident in the Air.

LONDON, August 3.
ROME.—A Caproni aeroplane flying from Venice to Milan crashed from 4000 feet at Verona. Fourteen were killed.

The Fiume Question.

Speedy Settlement Likely.

LONDON, August 4.
PARIS.—The "Petit Journal" states that a speedy settlement of the Fiume question is likely. Signor Tittoni agrees to the proposal assuring freedom of trade at Fiume and will visit London to confer with Mr. Lloyd George as regards details still unsettled.

Serbia

Serbian Cabinet Resigns.

LONDON, August 3.
BELGRADE.—The Cabinet has resigned.

Switzerland

International Socialists.

Conference at Lucerne.

LONDON, August 4.
LUCERNE.—At the Conference of Labour and Socialist International, there was much criticism of the alleged lack of vigour on the part of the acting Commission during the war. A dramatic scene occurred, when Vandervelde accused the German Socialists of weakening the International because they had destroyed its prestige. It was the first time that the Belgian and German Socialists had been confronted in the International since the war. Vandervelde said that Socialism was never so strong and yet the International had never been so weak because Belgium and France were still bleeding from their wounds. It was impossible to restore the International until the Germans admitted or the Conference recorded its condemnation of their responsibility for the war. The German delegate, Herr Morekenbuhr, begged the Conference not to pursue the discussion, because the Socialists in the Reichstag were now demanding that everything should be cleared up and all documents published, having no desire to shield the guilty. Vandervelde reserved the right to raise the matter at the next Conference, because effective action by the International was impossible until the question had been settled. The Chairman

Mr. Henderson, suggested that the Germans should prepare a party statement on responsibility for submission to the next Congress and thus obviate further discussion and promote unity.

Swiss Labour Trouble.

Bale Dye-workers on Strike.

LONDON, August 4.
BERNE.—A strike of dye-workers at Bale for increased pay has led to a general strike, apparently promoted by the Bolsheviks with the object of engineering a revolution. A strong force of troops, with machine guns, is patrolling the city. Hitherto six rioters have been killed and several injured. The strike has now spread to Zurich where the tramways have ceased to work.

Indian Telegrams.

(From our own Correspondent.)

By Wire.

Bombay

Ahmedabad Trials.

Wire Cutting Case.

AHMEDABAD, August 5.
The first special tribunal reassembling on Monday proceeded with the trial of Bajrajadi Station telegraph wire cutting case, in which nine persons including the Station Master of Bajrajadi Station stand charged. After examination of three prosecution witnesses the court rose for the day.

Nadiad Derailment Case.

The second special tribunal trying Nadiad derailment case reassembling on Monday heard three railway employees namely the permanent way Inspector, Traffic Inspector and luggage clerk. The last mentioned witness deposed that Lexmidas Behechar, accused 13, sent a parcel from Nadiad station to Ahmedabad on the day of the incident. Witness was not sure whether Lexmidas had been to the station personally or had sent his clerk for the purpose. The tribunal to-day heard evidence of four police witnesses for the prosecution all of whom refuted the allegation of some witnesses that the Police used pressure and threat in obtaining statements of witnesses before the District Magistrate. The case is proceeding.

The Punjab

Lahore Trials.

Amritsar Conspiracy Case.

LAHORE, August 6.
The Special Tribunal resumed to-day at the Lawrence Hall, Mr. Hancock Prenter of the Commissioners, who had been ill for the last few days being present. The hearing began of the supplementary Amritsar conspiracy case in which Brij Gopi Nath, Durga Das and Abdul Majid stand charged with offences under Sections 121, 121-A, 124-A, 120 B and 109 I. P. C. for conspiring to wage war, abetting of war and waging war against the King, conspiring to utter sedition, abetting utterance of sedition and uttering and publishing sedition with intent to excite disaffection towards and to bring into hatred and contempt the Government established by law in British India. Two of the accused Brij Gopi Nath and Durga Das were present at the Court, Abdul Majid being absent. Sardar Mehtab Singh, Public prosecutor, appeared for the Crown and Messrs. Ganpat Rai, Barrister-at-Law, Hakumat Rai and Jagannath, Vakils, defended the accused. Mr. Bowering, Superintendent of Police, C. I. D., filed the order of the Local Government, Sardar Mehtab Singh in opening the case for the prosecution said that the accused were members of a conspiracy which existed in Amritsar during March and April 1919 to overthrow the Government and thereby secure repeal of the Rowlatt Act. The accused Durga Das was the founder and proprietor of newspaper "Waqt". He contributed inflammatory and seditious articles to that newspaper and the accused Brij Gopi Nath contributed two inflammatory and seditious poems in that paper. Both the accused attended the secret meetings held at Dr. Kitchlew's house to further the object of the conspiracy. Accused Durga Das had also gone to Patti and there he delivered seditious lectures. Brij Gopi Nath was employed as post clerk in the National Bank of India, Amritsar and at the time of the burning of the Bank and murder of Messrs. Stewart and Scott he encouraged and took an active part in the burning and murder. Both the accused attended the meeting at Jalanwalla Bugh on the 13th April and addressed the gathering.

Evidence was then recorded of the prosecution witness. Hans Raj approved in the main Amritsar conspiracy case, was the first prosecution witness. He gave evidence at length narrating the political events at Amritsar during March and April 1919 and about the activities of the accused. When Hans Raj was giving evidence Mr. Ganpat Rai, Barrister-at-Law raised objection as to the person of the witness saying that Mr. Brash had already been a member of the Martial Law Commission that tried Amritsar conspiracy case and had already found conspiracy proved and Messrs. Prenter and Harris had also the approver before them in another case. He therefore submitted that the accused could not expect an impartial trial before such a tribunal. Mr. Brasher President of the Tribunal, said that counsel should apply to the Local Government for a new Tribunal and in the meanwhile the case should go on. The case was then proceeded with and a telegram was sent to the Punjab Government at Simla by the defence counsel that the Tribunal and their proceedings should be stayed. After examination of some more prosecution witnesses the tribunal rose for the day.

ఆంధ్రనభలు ఆంధ్రోద్యమము.

[చింతమనేని భావయ్యగారు]

ఏదియేని యొక యుద్ధమును పోరంభమైనప్పుడు క...

ఆంధ్రజాత్యుద్ధమము మనకు తెలిసిన మార్గము లన్నియు...

ఆహార పదార్థాభివృద్ధి.

దుగ్గిరాల సూర్యప్రకాశరావుగారు. బి. ఏ.

I

1827, 1828 ఫస్ట్ లిలో యుద్ధకారణములనను, హిం...

యుద్ధముల నీయకలెను. దీనికొకట వాన వర్షమునకు...

జూ బు లు

సంగీత విద్యాంశములు.

అయ్యో, సంగీతము ప్రపంచములోని ముఖ్య విద్య...

ఆంధ్రనభలు-అనంతపురము

అయ్యో, ఆంధ్రనభలునభకు, రాష్ట్రీయ మహాసభ...

విశాఖపట్టణము జిల్లా జడ్జికోర్టు

విశాఖపట్టణం మున్సిపల్ కోర్టు అసలుదావా

నెం 5 రు 1913

జడ్జికోర్టు పైలు ఇ. పి. నెం 12 రు 1919

వాదలు దీక్షివాడు: ఆర్థర్ నూర్యనారాయణ

కాపు వంతులు గారును మురొకరును.

ప్రతివాదలు: శ్రీరాజు విశ్వేశ్వరస్వామి బహద్దరు గారును మరొకరును.

ప్రకటనము

ఈ దీక్షికి సంబంధించినట్టియు సంగమవలస జమీం దారీకి చేరినట్టియు ప్రస్తుతం మున్సిపల్ కోర్టువారిచే నియమింపబడిన రిజిస్టరు క్రింద నున్నట్టియు పార్శ్వతీపురము లాలాకాకు చేరిన యీ దిగువ వివరింపబడిన 8 గ్రామములకు విశాఖ పట్టణము జిల్లా జడ్జికోర్టు ధీమాన 26-9-1919-వ తేదీన మూల 11 గంటలలో విక్రయంపరచబడవలసి యందు మూలముగా ప్రకటించబడినది.

గ్రామముపేరు డౌలు

Table with 2 columns: Village Name (గ్రామముపేరు) and Price (డౌలు). Rows include: 1. చినబొండ్లపల్లి (3871-15-2), 2. కొల్లూరు (865-11-9), 3. గంగాపురం (843-14-7), 4. ఇందుపురం (805-2-7), 5. కవిటిగడ (1862-14-11), 6. ములుగ్రామం (1542-8-0), 7. మడిగాం (8046-12-9), 8. పెదబొండ్లపల్లి (5698-2-9).

Table with 2 columns: Item Description (వివరము) and Price (డౌలు). Rows include: 1. అమ్మకామ వారండు మొత్తము (17582-7-6), 2. ఎత్తేము మేట్లపదాయము అన్ని భాగములతో (266558-8-8), 3. చెల్లించబడవలసిన కట్టుబడి క్యూరెంటు (81872-8-10), 4. యామిసెన్సు, పేష్కె యునైటెడ్ (9809-18-4), 5. రిజిస్టరు కాడేబరాల తరహా (1560-0-0).

తక్కినవి గలయును కొర్రలూ అమ్మకామ రికార్డు చూచిన తెలియవలయు. విశాఖపట్టణము వ. టి. ఫోర్టెన్, జిల్లాకోర్టు, 80-7-19, జిల్లాజడ్జి.

నోటీసు

గుంటూరు కొత్తపేటలోవున్న బాలక్రిష్ణా చ్యాక్రలోని యింజను, బాయిలరు వగైరా సామానులు, గుంటూరు ఆడివనల్ లైంపారే సబు కోర్టు పైలో O. S. No. of 18 దావాలో సదరు కోర్టు వారి వుత్తరువు ప్రకారము 12-8-19 కగలు 12 గంటల లగాయిల సదరు కోర్టువద్ద వేలం వేయబడును. గనుక వలయువారు ఆరేజీన వేలం పాట పానుకొనవచ్చును.

ల. రామకోటయ్య, రిజిస్టరు.

అమ్మకమునకు

1710

ఒక స్విచ్ మేడ్ కార్గిన్ బాయిలర్ 18 గుట్టల వలగలది. డౌలు రూ. 8000. వై బాయిలరు తగిలెట్టి ఒక ఇంగ్లీషు మేడ్ స్టీము ఇంజిన్. డౌలు రూ. 1500. ఒక స్విచ్ మేడ్ కార్గిన్ బాయిలర్ 7 గుట్టల వలగలది. డౌలు రూ. 8000.

డట్టు, కాలికట్.

Apply to Dutts, Calicut.

మేలైన వస్తులు

1595

మా వస్తులు, చాల అవధముగల తెయిలర్లతో కట్టబడినవి.

Table with 2 columns: Item Description (వివరము) and Price (డౌలు). Rows include: 1. ట్యూబ్ వస్తు (1-కి రూ. 2-4-0), 2. డబ్బ (1-కి రూ. 16-8-0), 3. కాకినర్లు (1-కి రూ. 2-8-0), 4. డబ్బ (1-కి రూ. 29-8-0).

వస్తులకు ప్రాయశఃపున గొంతు కొలత ప్రాయశఃపున. 12 వస్తులు ఒకేసారి తెప్పించువారికి 1 వస్తు ఇనాం. ఒకేసారి ప్రేరింగు కంపెనీ, సామలూరుపేట, మద్రాసు.

ప్రకటన

మహా మహావాధ్యాయ శాస్త్రంపై వెంకటరత్నకవి విరచితములైన ఆచార్యములైన ఈశ్వరి గ్రంథములు గలవు. ఆంధ్ర భాషాభిమాను లెదైననీగ్రంథముల నమ్ముచేయించదల పెట్టెదనని వెంకటరత్నకవి కుటుంబమునకు దగిన ధనసహాయము చేసి గ్రంథముల విమయమై సర్వస్వాంతర్యములను బడయగలరు. ఆందులకు భాషాపేటను జేయుటయను నిశ్చయము నిలియందున్న వెంకటరత్నకవిగారి కుటుంబమునకు సహాయము చేయుటయను రెండు ముక్కలయిన గలగ గలవు.

1 శ్రీమతి మాధవమ్మ (నాటికమ్మ) 2 ఘటి కాచలమహాత్మ్యము (ప్రబంధము), 3 అజామిలో పాఖ్యానము, (యక్షగానము), 4 సత్యనారాయణపామసము (ప్రబంధము).

ఈ విమయమై విరచములను తెలిసికొన గోరవారు క్రింది చిరునామాకు వ్రాసికొనవలయును.

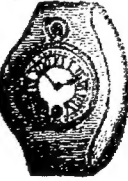
వెంకటరత్నకవి గ్రంథములు ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకా ర్యాలయము తింబు పెట్టి వీధి, మద్రాసు.

National Psycho Physical Culture University College. WANTED - STUDENTS. Fees Moderate, Apply for Particulars to:- Prof. B. RAMAJOGA RAO, 7, Thambu Chetty Street, Madras.

ఆరోగ్యభాగ్యము. వీనిని పొందు సహృదయుల బట్టి జీవ గాత్రీ చేయటము కలయువారు ఆయుర్వేదనార సంగ్రహమును వైద్య విద్య. ఆయుర్వేదమున చదువును. 1) యం, బహుశ్చరేతు రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, 27, చీనాబజారు, మదరాసు.

HEALTH FOR A POSTCARD. If you suffer from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency, take the first step to health by sending for the Free Descriptive Booklet which describes Dr. Bier's Principle of Obstructive Hyperaemia, and its practical application known as the Erectruss. The Erectruss treatment has cured where other methods had failed and a perusal of the Booklet will make it clear to you why Erectruss has superseded all other remedies. Erectruss has been aptly described "as an aid to Nature"—the actual cure being effected by an "excessive accumulation of the blood in the diseased part," the Erectruss being the means by which the desired accumulation is obtained. This method is essential "Natural—" that is why it has performed such miraculous cures. Write for Booklet by (next post to Erectruss (A. P.) Bureau in the East, Batala India.) DR. BIER'S ERECTRUSS (669)

1696 ఏ సాకెట్ గడియారము. మిగుల మేలైనది. అందమైనది. ఈ నెల లోపున తెప్పించుకొనువారికి ఒక ఫోటో టెక్ పేనా క్లిప్స్ తో సహా బహుమానము ఇవ్వబడును. గడియారము బహుమానముతో సహా డౌలు 8-8-0. మంజేరిగడియారం తొలకట్ట నుండి రు. 8-0-0. V. T. Amball & Co., Sowcarpet Post, Madras.

పంటి వైద్యము. 1564. డాక్టరు గిబ్బర్ బదర్. 12 కన్నడైనులేస్, ఎన్నూరు, మద్రాసు. ఈ రణవైద్యము ఏకాగ్రణులు చేరినైన పండ్లను తెరిచి తయారుచేసి యుండిన సాప్పిలేటండ్ పీకేయగును. బలహీనమైన పండ్లను బంగారు కట్టులతో బలపరచుట సంకల్పముగా వైద్యుడు బంగారుచేత మాయము, కల్లు క్రొత్తకట్టులు, ఇంకా పంటిపండ్లమైన అన్ని వ్యాధులను నూరనవైద్యశాస్త్రప్రకారము విశ్లేషి తత్కృత ఛార్జీకి చికిత్సచేయ ముందుకు వచ్చి యున్నాడు. పంటిని తయారుచేయు సాప్పిలేకే తయారుచేయును.

శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస

ఉపదేశావళి. శైలిమలభయ. ప్రతిదినున శరీరము దగినది. కొద్ది ప్రతులు మాత్రము మిగిలియున్నవి. కృతపకుడు. ప్రతి 1-కి రూ. 0.12-0, పోస్టేజీ రూ. 0-8-0. శ్రీరామకృష్ణమందిరం, గొడుగుపేట, మచిలీపట్నం.

చంటి బిడ్డ

(1609)

ఇంకా శిశురూపము, దాది, పోరపాలు, బాలశిశుములు, వికల్పము వివరింపబడినవి. డాక్టర్ ఆచంట - లక్ష్మీకలిగారు రి. పి. ఎం. రి. సి. ఎమ్. గ్రంథకర్త. డౌ. రు. 1. విజ్ఞానచంద్రికాబుక్ డిపో, మాంటురోడ్, మద్రాస్.

దిగుమతిదారులు ఎగుమతిదారులు

1543

విద్యుత్తు, గోనెలు, నూలు, ఆముదము, సేనకాగ్గములు, ధాన్యములు కాదుధాన్యములు మొదలగు సరకులు, స్వచ్ఛాత్రుల తరపున, పరాయిజేత్రులతరపున కొనబడి విక్రయించబడును. వివరములు తెలియగోరువారు ఈ విలాసమునకు వ్రాయవలెను. Pareek & Co., 135 B, Amherest, St, Calcutta.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము. ఆరోగ్యమున కావ్యశిశువులను పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించువలసిన శిక్ష గురువు. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమునకు మును కలుగజేసి కఠినసాధ్యమును వృథాగాత్రమును, ఆయుర్వేదవిధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. పోస్టచార్జ్ ము. మే. తరీఖి పంపెడము. వెంటనే వ్రాసుకోవలెను. (219) వైద్యశాస్త్ర ముచితకర్ గోవిందజీ, ఆరోగ్యవివాదాభిమతం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాస్.

ఫర్మాకేటికే పేనాల ధర తగ్గించబడినది. ట్రాక్ బర్లు రూ. 8-8-0 స్వాక్ రూ. 7, వాటర్ మెక్ రూ. 7-8-0, వాటర్ మెక్ (సేప్రేకే నెర్ఫిల్లింగ్) రూ. 10-8-0, నెల్సన్ 210 రూ. 4. ఆల్బెర్ట్ డ్రా రూ. 2-12-0 1514) గిబ్బరర్లు, స్టేవర్సన్ లిటరరీ క్లబ్, మద్రాసు.

పాశ్చాత్య వేంకటాచలపణ్డితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.

- 1. అష్టివిలాసరసము:—అష్టివలతుల పేరు రోగములు. ఈ అష్టివిలాస రసములను నిరోధించు మున్నూరు. ఒక రుచి అష్టివిలాస రసముల సేనా తరుయెద్ద సంభవించునట్లు వైద్యులకు తెలియజేయు సాధనముగా వేంకటాచలపణ్డితుల వారు అష్టోపాయముగా బల్కుగలరు. వివరములు, మూడవ కాటక వివరములు, సన్నిపాతము మొదలగునవి తత్కృత గుణములు. సీసా 1-1 1-0-0, 5-5 1 ఇనాం. (534) 2. శ్రీనివాస శైలం:—శ్రీని గడ్డకును, సందుల సాన్నిపాతమును మంచిమందు. సీసా 1-1 0-8-0, 5-5 1 ఇనాం. 3. శ్రీకాళ్యాణ రాసం:—వీనిని సేవించినప్పటినుండియే మూత్రమున కట్టక (కలరా) వాంతిభేది, కీరభేది, అశర్మ భేదులు గుణములు కాగలను. సీసా 1-1 1-0-0, 5-5 1 ఇనాం. 4. బాలసుఖోపాయము:—విద్యులకు వలకాది; తియ్యక యందు. మందము, మలబద్ధము, అశర్మ భేది, కృతకము, కడుపుబ్బరములు, ఆకలిలేదందుట మొదలగునవి గుణములు. వివరములు పుష్టిగలగా రగుదురు. సీసా 1-1 0-12-0, 5-5 1 ఇనాం. 5. లోకానుభూతి కన్యూరిమ్యరము:—విద్యులకు వలకాదు మునిరినవారికి, బాలింకలకు ఉత్తమ గుణకారి. మందము, కడికెము, దగ్గు, అశర్మ, కీర, కాకం, పూర్వవాదాభి, మలబద్ధం, బర్సం, తతిబర్సము, మర్మములు మొదలగు యింకా 4 విధ రోగములును గుణములే యును. (801) 160 మూత్రము గల సీసా 0-4-0 3 సూర్య కన్యూరి 5-5 1-8-0 " " 12-5 2-18-0 " " 25-5 5-2-0

వివిధ వైద్యముతో మానవజాతిని తగుతగు పంపించును. శ్రీ సీతారాధున వైద్యశాల, మైసూరు.